

OSASUN PUBLIKOAREN PLANA 2022-2025

Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutua

AURKIBIDEA

- **AURKEZPENA**

- **KONTZEPTU-MARKOA**

Osasuna, gizarte-determinatzaileak, osasun bakarra, trantsizio demografikoa eta epidemiologikoa

- **EGOERAREN ANALISIA**

Osasun-egoeraren eta haren baldintzatzaileen bilakaera, osasun-arloko desberdintasunak

- **OSASUN PUBLIKOAREN PLANAREN ESPARRU OPERATIBOA**

Osasun-lehentasunak eta lan-ardatzak

- **PROGRAMAK Laburpen-fitxak**

Plan de Salud Pública de Navarra Nafarroako Osasun Publikoaren Plana **2022-2025**

Sociedad justa. Vidas saludables.
Bidezko gizartea. Bizitza osasungarriak.

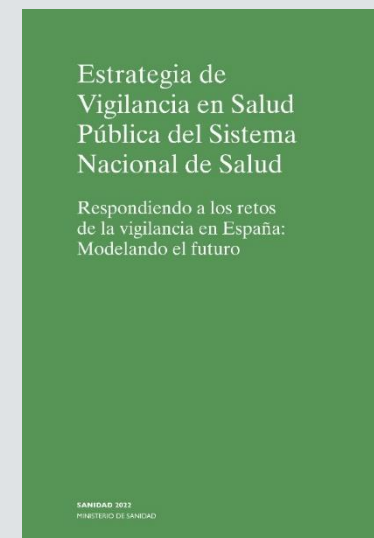
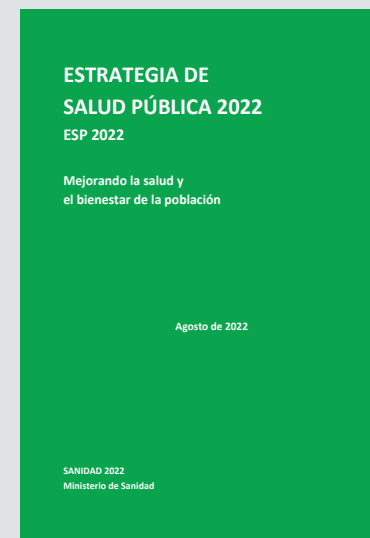

ERREFERENTZIA
ESPARRUA

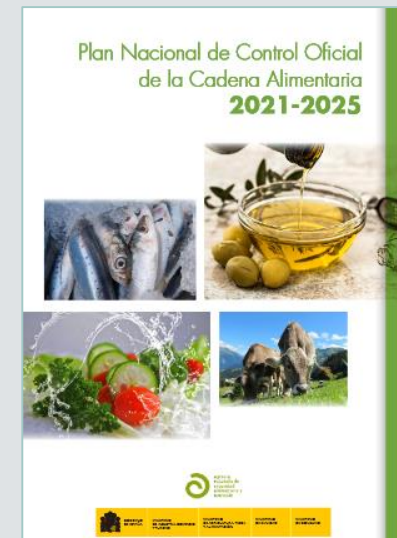
ERREFERENTZIA ESPARRUA

- Nafarroako Osasun Publikoaren Lehen Plana 2016-2020
- Legegintzaldiko programa-akordioa
- Nafarroako Osasun Plana
- Garapen Jasangarrirako Helburuak
- Osasun Ministerioaren 2022ko Osasun Publikoko Estrategia
- Osasun Sistema Nazionalaren Osasun Publikoa Zaintzeko Estrategia
- Osasun Publikoa Zaintzeko Estatuko Sarea sortzeko Errege Dekretua (egiten ari da)

ERREFERENTZIA ESPARRUA

- Osasun Ministerioaren Osasun eta Ingurumen Plan Estrategikoa 2022-2026
- Elikadura Katea Kontrolatzeko Plan Nazionala (PNCOCA 2021-2025)
- Healthier together EU Non-Communicable Diseases Initiative. Europako Batzordea
- Minbiziaren aurkako Europako plana

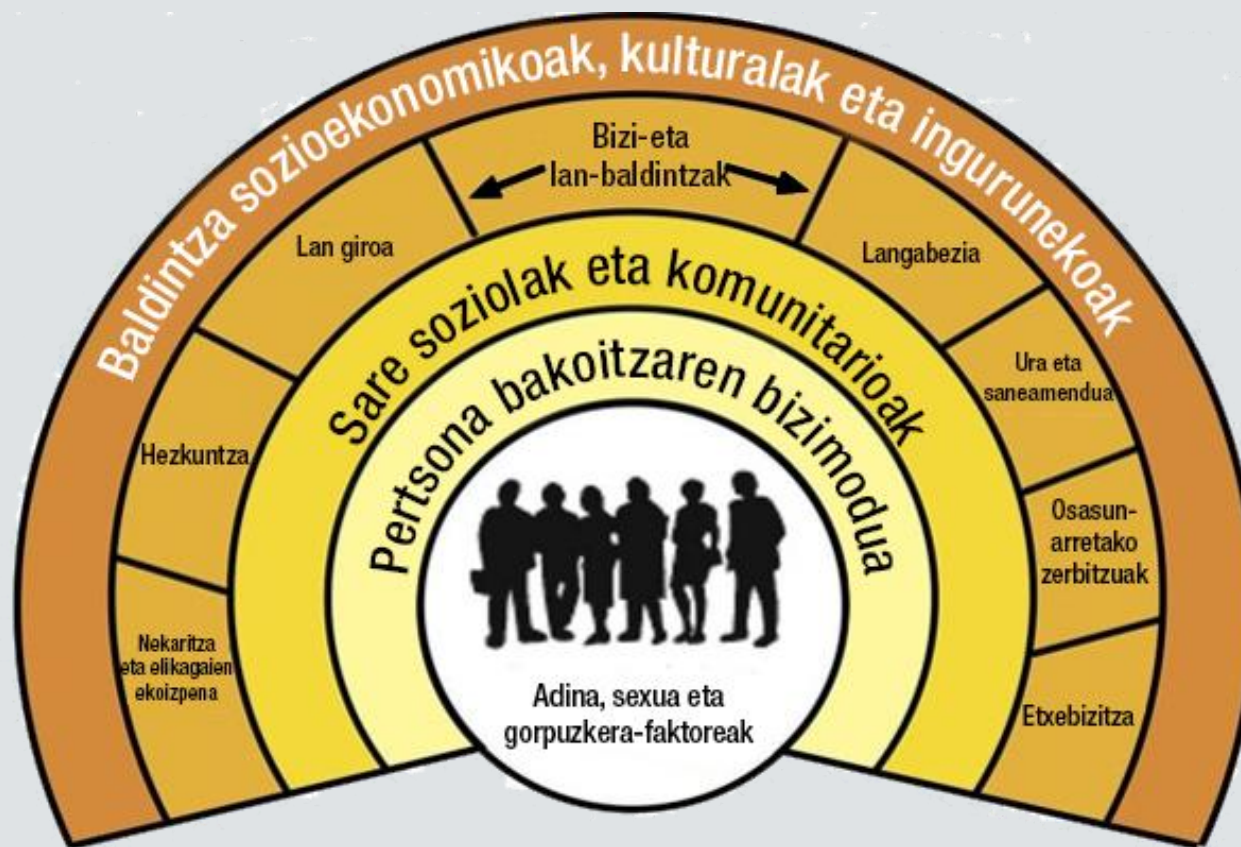

IKUSPEGIAK ETA ERRONKAK

OSASUNA BALDINTZATZEN DUTEN GIZARTE FAKTOREAK

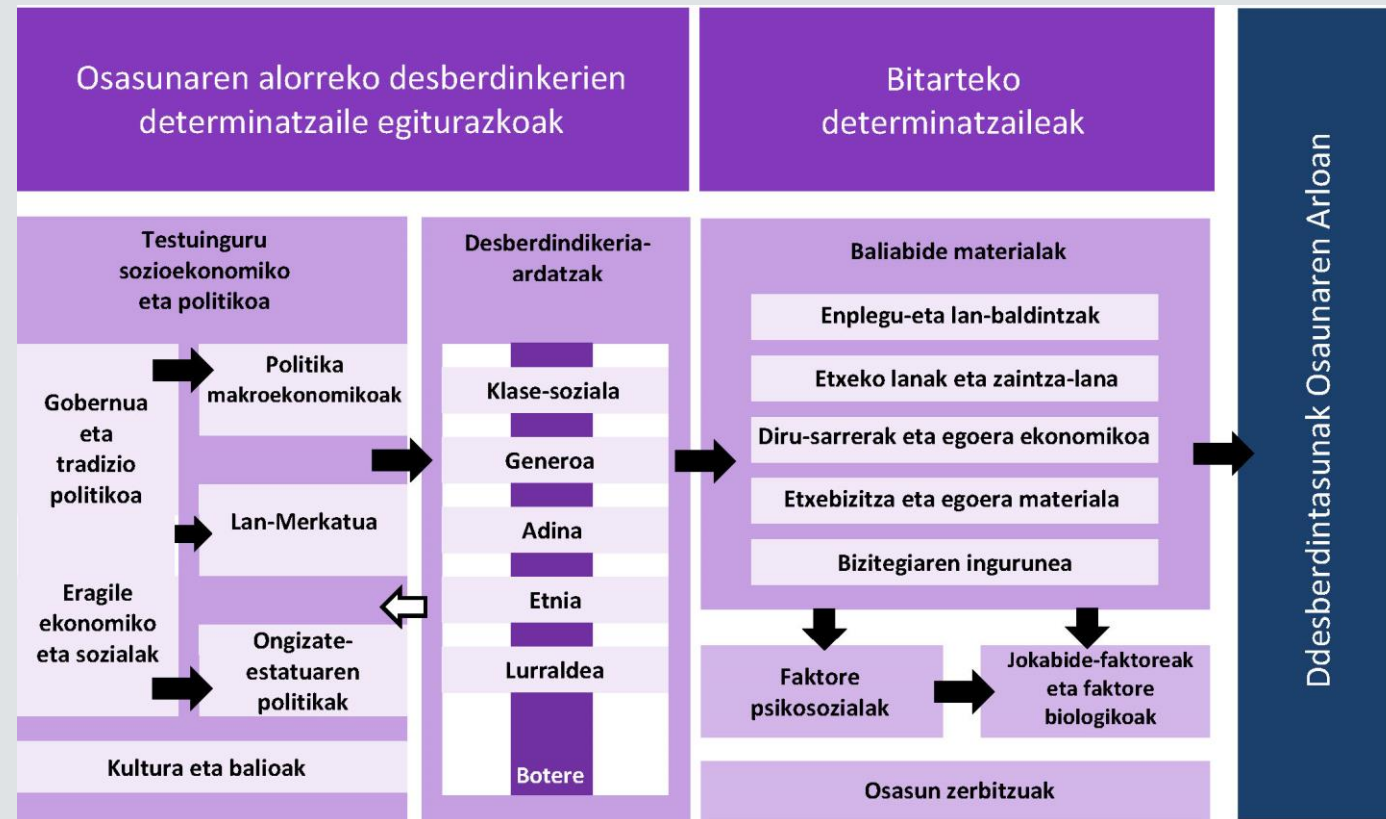
Osasuna baldintzatzen duten gizarte faktoreen eredua

DESBERDINTASUNAK OSASUNAREN ARLOAN

Osasuneko gizarte-desberdintasunen determinatzaileen kontzeptu-mapa

Desberdintasunei aurre egiteko, egiturazko kausei aurre egin behar zaie, eta ekintzak eta politikak ezarri behar dira, bai osasunaren sektorean, bai sektore horretatik kanpo. Helburua politika bideragarriak lortzea izan behar da, bai osasun-arloan ekitatea sustatzeko, bai osasun-krisiei hobeki erantzuteko.

Iturria: Osasun Ministerioa. Espainian Osasun arloko Desberdintasunak Murrizteko Batzordea, 2010.

OSASUN BAKARRA/ONE HEALTH 2008

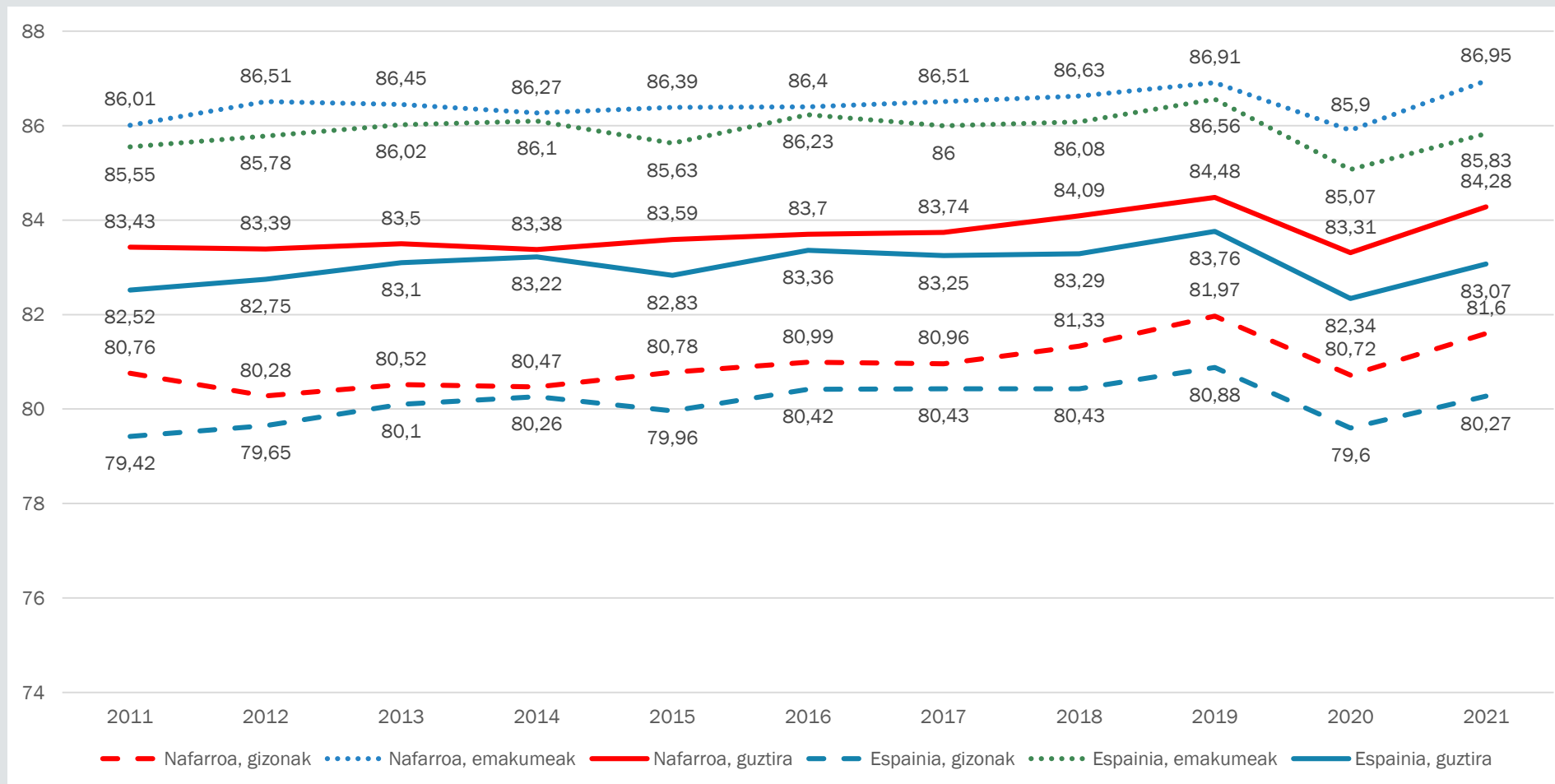
- Ekimen global integratua
- Errealitate berri horretan, funtsezkoa da XX. mendeko estrategia sanitarioetatik harago joatea eta osasunaren ikuspegi holistikoa hartzea, oinarrian dituen hiru osagaiak kontuan hartuta: giza osasuna, animalien osasuna eta ingurumen-osasuna

ERRONKA: TRANTSIZIO DEMOGRAFIKO

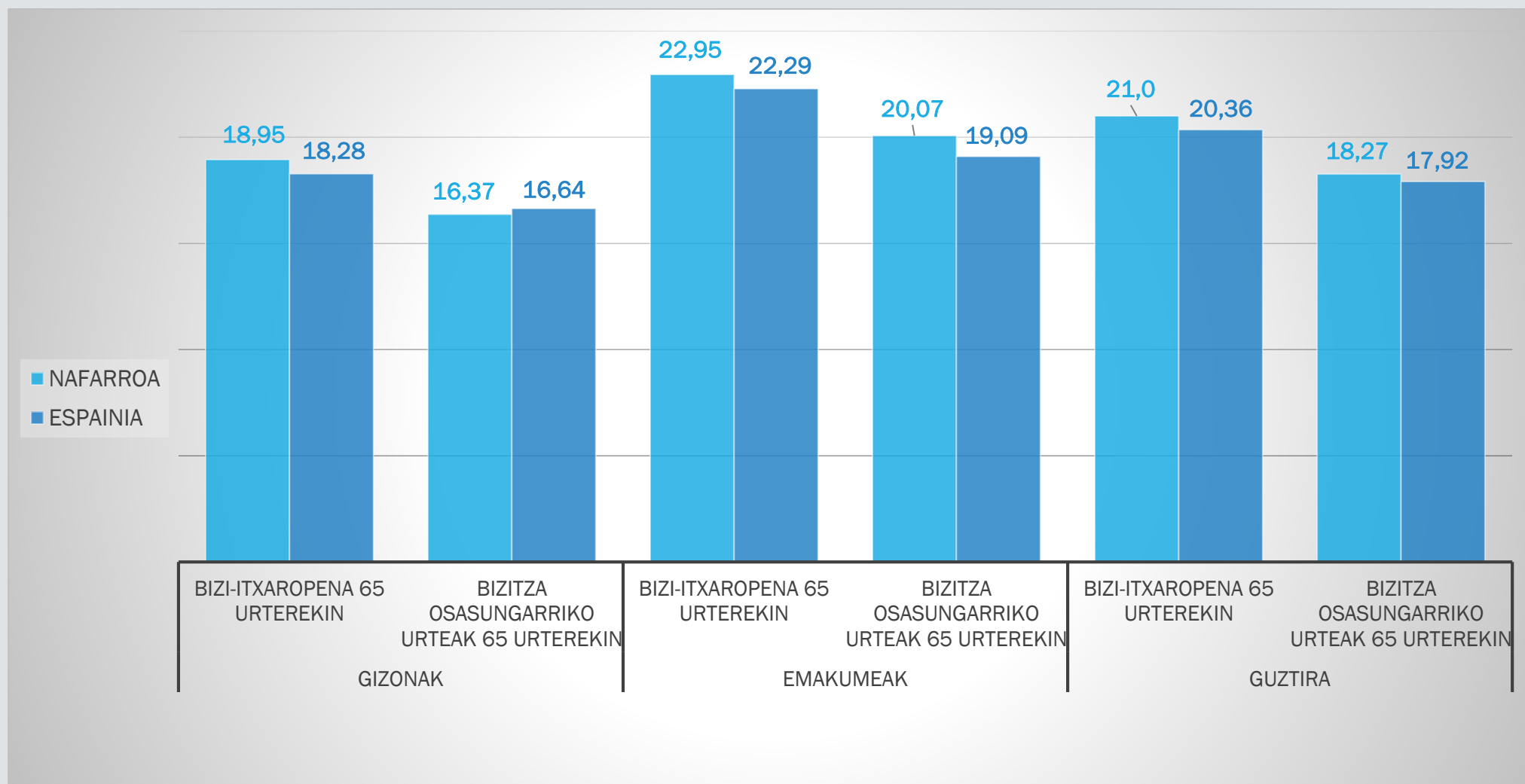
Bizi-itxaropenaren bilakaera jaiotzean Nafarroan eta Espainian, sexuaren arabera

Iturria: Nafarroako Osasun Publikoaren Buletina/NOPLI eta Osasun Sistema Nazionalaren Adierazle Gakoak (Espainia)/EIN

BIZI-ITXAROPENA 65 URTEREKIN GLOBALA ETA OSASUNGARRIA

SEXUAREN ARABERA

2021EKO HERIOTZA-TASAK. EIN

https://www.ine.es/prensa/edcm_2021.pdf

Heriotza-tasa gordinak

Hildakoak 100.000 biztanleko

Heriotza-tasa estandarizatuak

Hildakoak 100.000 biztanleko

³ 2015etik aurrera, biztanleria estandartzat Europako biztanleria estandarra hartzen da.

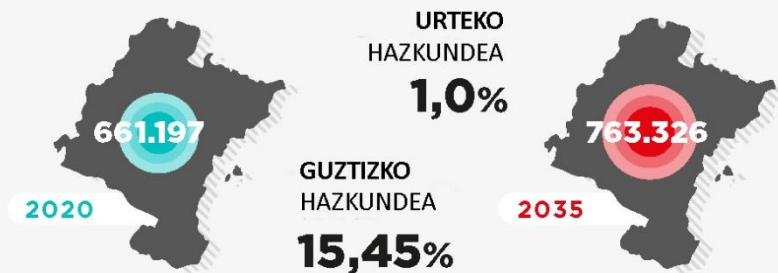
(na)stat

Instituto de Estadística de Navarra
Nafarroako Estatistika Erakundea

Gobierno
de Navarra

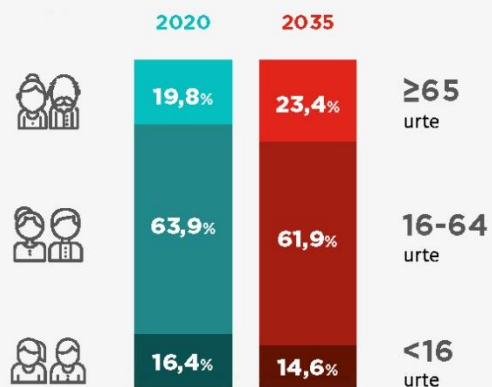
Nafarroako
Gobernua

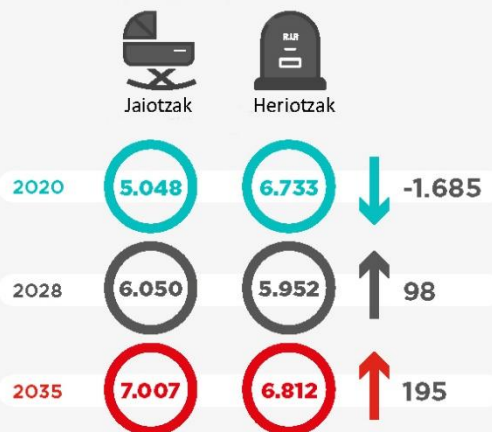
BIZTANLERIAREN PROIEKZIOA

Nafarroa 2021 - 2035

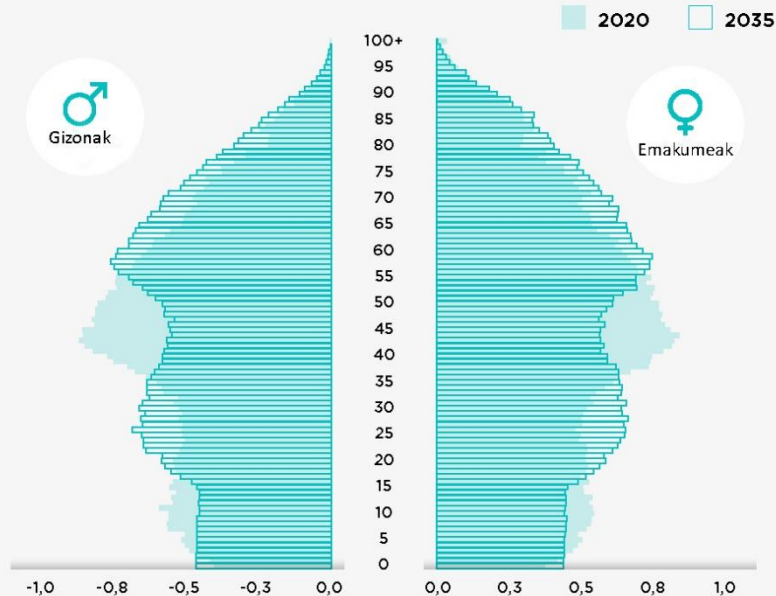
BILAKAERA DEMOGRAFIKOA

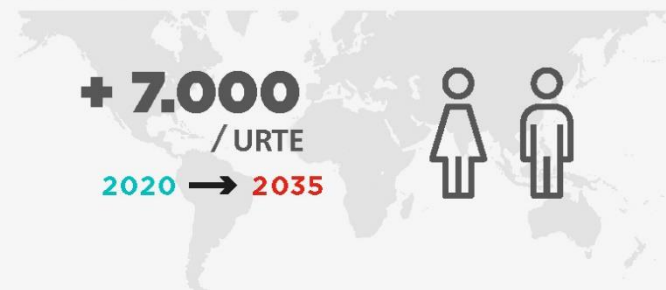
JAIOTZEN ETA HERIOTZEN ARTEKO ALDEA

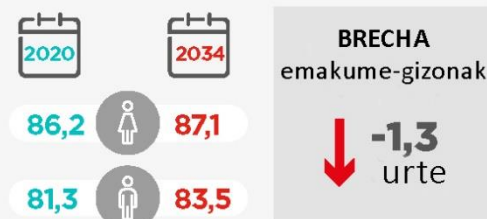
NAFARROAKO BIZTANLEAK ADINAREN ETA SEXUAREN ARABERA

MIGRAZIO-MUGIMENDUAK

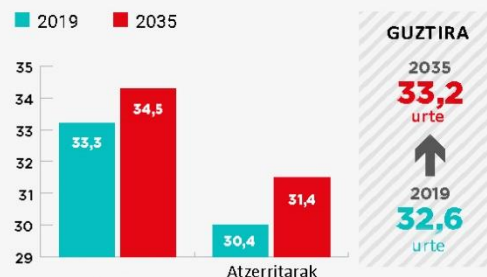

BIZI-ITXAROPENA JAIOTZEAN

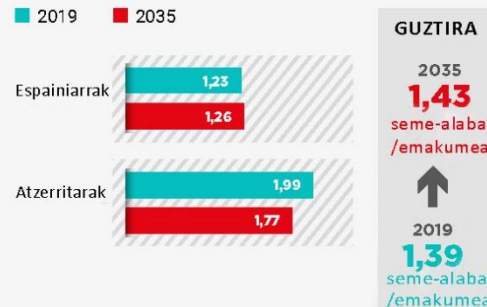

UGALKORTASUN-ADIERAZLEAK

EMM (Amatasunaren batez besteko adina)

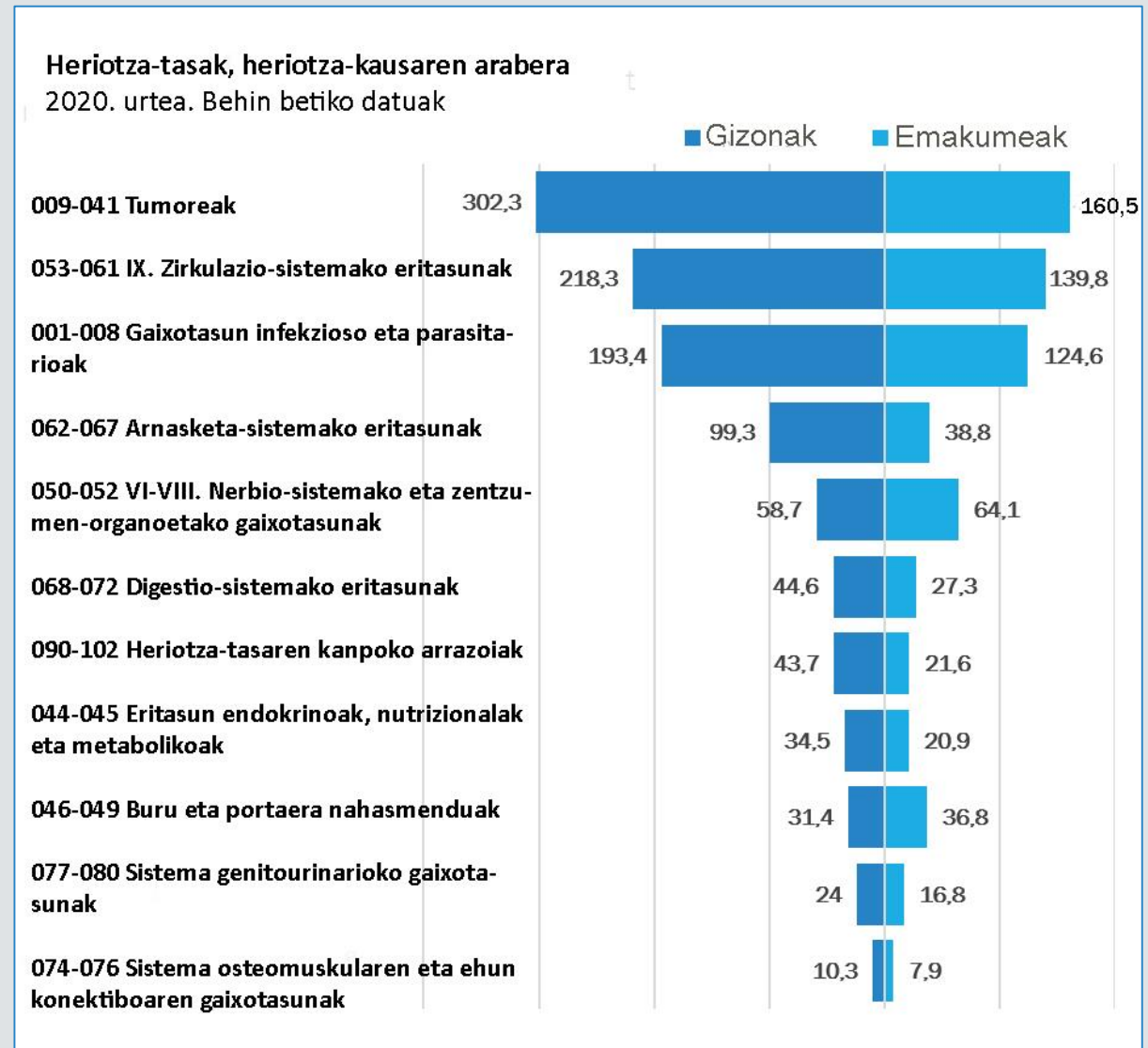
ISF(Seme-alaba kopurua, batez beste, emakumeko)

ERRONKA: TRANTSIZIO ETA METATZE EPIDEMIOLOGIKOA

Trantsizio epidemiologikoak aldaketa dakar erikortasun-ereduan: gaixotasun transmitigarrietatik gaixotasun ez-transmitigarrietara.

Metatze epidemiologikoan, osasun mentaleko arazoak eta gaixotasun neurodegeneratiboak gehitu dira, baita gaixotasun transmitigarri berriak ere, hala nola urte hauetan COVID-19aren pandemiarekin

OSASUN-EGOERAREN
ETA HAREN
BALDINTZATZAILEEN
BILAKAERA

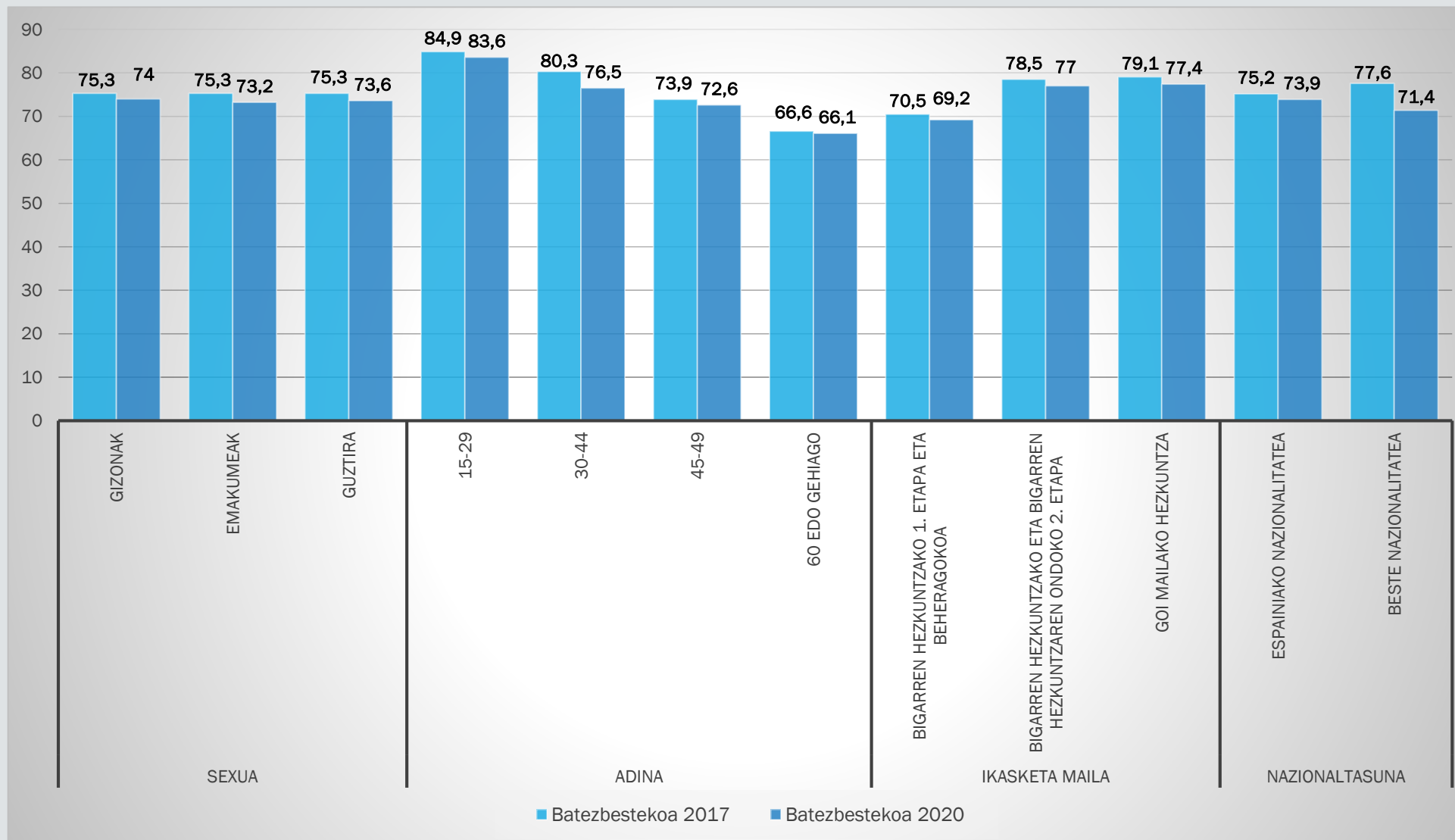

ZER AZTERTU DUGU?

- OSASUN-EGOERAREN ETA HAREN BALDINTZATZAILEEN BILAKAERA
 - OSASUN-EGOERA
 - Osasun globala
 - Heriotza-tasa
 - Eritze-tasa
 - OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK
 - Biztanleriaren bizimoduak
 - Laguntza sozial eta komunitarioko sareak
 - Bizi-baldintzak
 - Lan-baldintzak
 - Ingurumen-eta elikadura-osasuna
 - DESBERDINTASUNAK OSASUNAREN ARLOAN

OSASUN-EGOERA

OSASUN GLOBALA

15 urteko edo
gehiagoko
pertsonen %
77,7k uste du
bere osasun-
egoera ona edo
oso ona dela,

65 urte edo
gehiagoko
biztanleen
artean, ehuneko
hori % 59,3ra
jaisten da.

Osasun-egoeraren batez besteko autopertzepzioa 0-100 eskalan, sexuaren, adinaren, ikasketa-mailaren eta nazionalitatearen arabera bereizita (%).

Iturria: Gizarte eta Bizi Baldintzen gaineko Inkesta 2017 eta 2020 Nafarroako Estatistika Institutua (Nastat)

OSASUN-EGOERA

OSASUN GLOBALA

Eraitza txarragoak nesken mutilengan baino.

Nesken % 34,9k uste du osasun bikaina duela, eta mutilen % 44,9k.

Mutilen % 69,9 energiaz beteta ziren azken astean, eta nesken % 56,7.

Osasuna eta ongizatea haur eta gazteen artean.
Iturria: Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) 2018

OSASUN-EGOERA

HERIOTZA-TASA

Minbiziak eta gaixotasun kardiobaskularrak edo zirkulazio-sistemaren gaixotasunak dira oraindik ere heriotza-kausa nagusiak

Ondoren, infekziosoak eta parasitarioak daude.

Laugarrenik, arnasketakoak.

Denboran zeharreko bilakaera

Heriotza-tasak, heriotza-kausaren arabera

2020. urtea. Behin betiko datuak

■ Gizonak ■ Emakumeak

100.000 biztanleko heriotza-tasak, heriotza-kausaren arabera, Europako populazio estandarraren arabera estandarizatuta. Heriotzen eta hilkortasunaren estatistika (EINEkin lankidetzan).

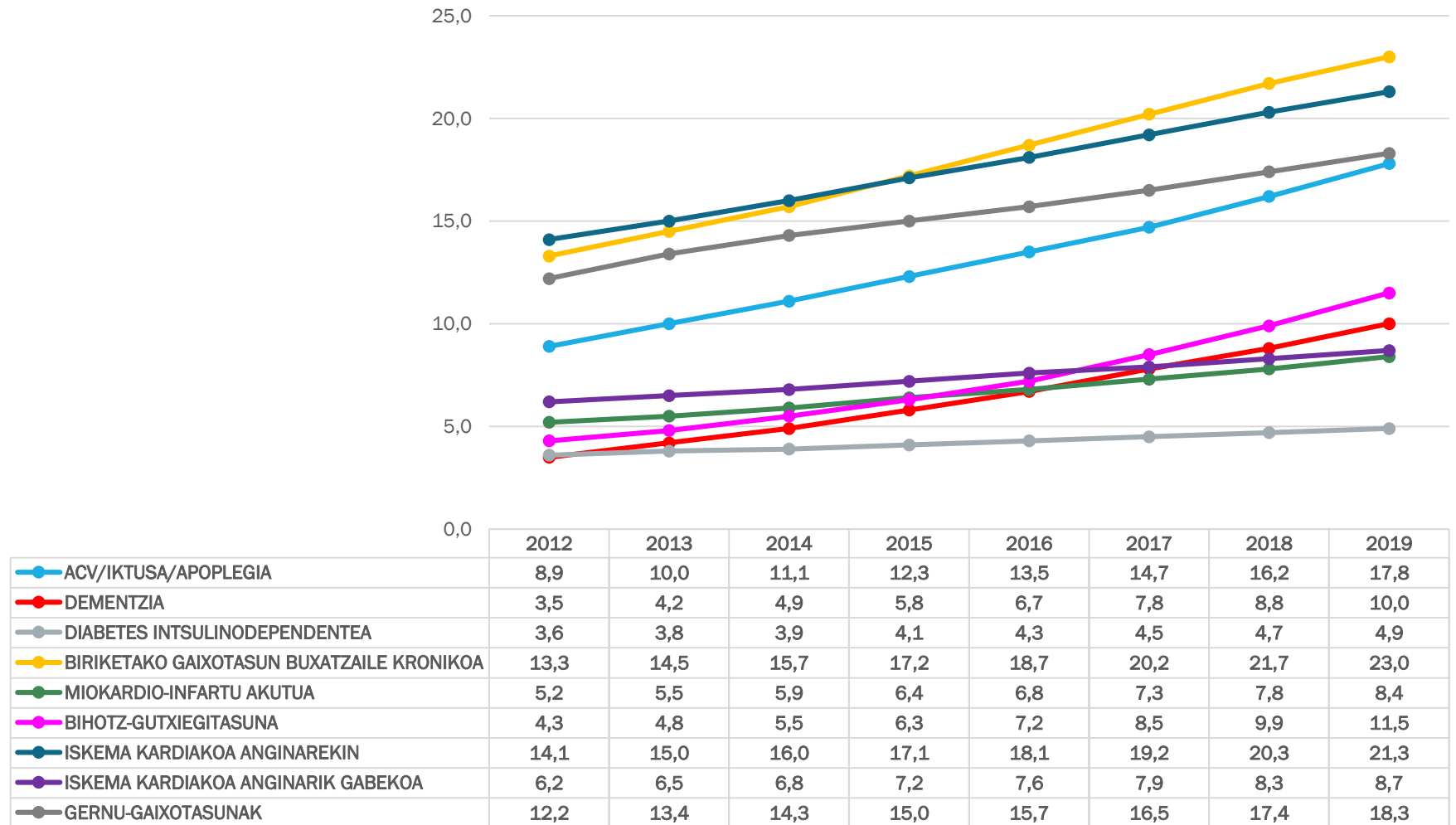
OSASUN-EGOERA

ERITZE-TASA

2012tik 2021era bitartean, gaixotasun kroniko guztien prebalentziak gora egiteko joera argia izan du.

Biztanleriaren bizi-itxaropenaren hazkundearekin eta Nafarroako biztanleriaren zahartzearekin lotuta.

Gaixotasun kronikoak

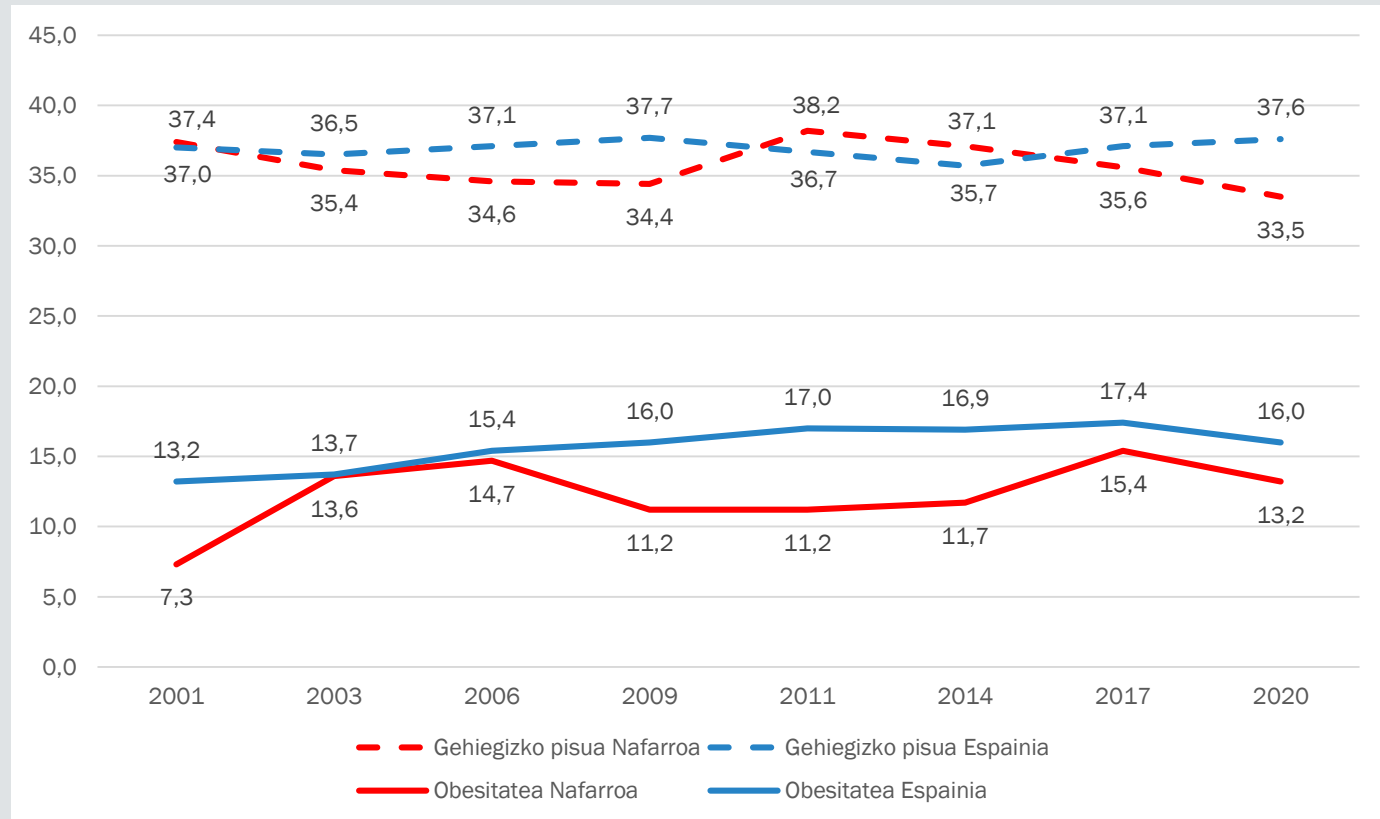
Gaixotasun kronikoen prebalentzia gordina Nafarroan 100.000 biztanleko. Iturria: BARDENA, osasunaren analisi integraturako datu-basea.

OSASUN-EGOERA

ERITZE-TASA

2019an		Pisu handiegia	Obesitatea
0-5 urte	neskak	22,3%	5,7%
	mutilak	22,4%	6,2%
6-9 urte	neskak	31,3%	10,2%
	mutilak	31,1%	13,1%

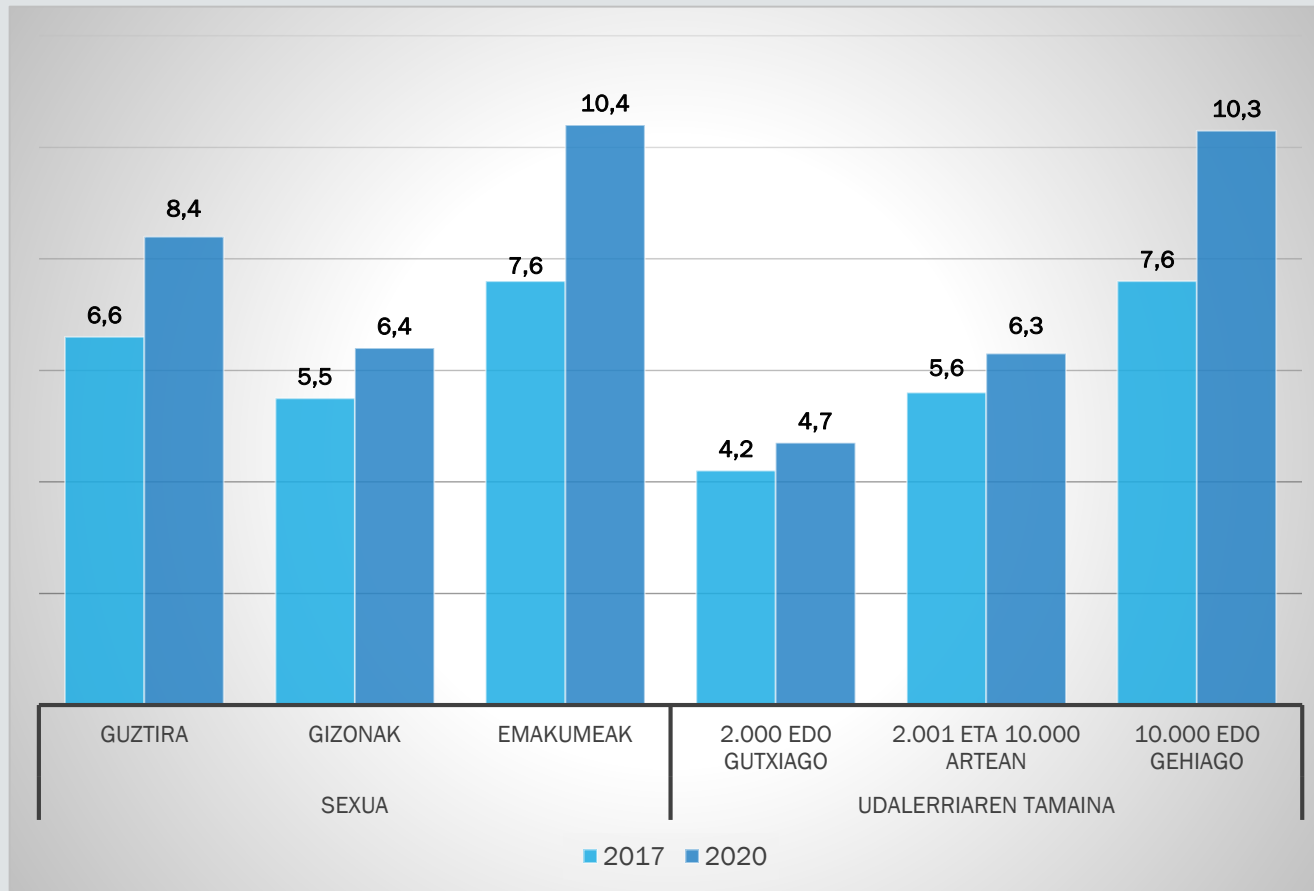
Gehiegizko pisua/obesitatea

Gehiegizko pisuaren ($25 \leq \text{GMI} < 30$) eta obesitatearen ($\text{GMI} \geq 30$) prebalentziak Nafarroan eta Espainian. Iturria: INCLASNS (ENSE y EESE)

OSASUN-EGOERA

ERITZE-TASA

Osasun mentala

Psikofarmakoen kontsumo handia

Ansiolitikoak eta antidepresiboak

2016an, % 8,6 gizonetan, % 17,7 emakumeetan

2020an, % 8,6 gizonetan, % 18,1 emakumeetan

Nafarroan osasun mentaleko arreta behar izan duten 15 urteko edo gehiagoko biztanleen 2017-2020 aldiko bilakaera, sexuaren eta udalerriaren tamainaren arabera (%). Iturria: ESyCV 2017 y 2020, Nastat

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

BIZIMODUAK

Nafarroako bizimoduen laburpena. 15 urteko edo gehiagoko biztanleria (EOIE/Osasunari buruzko Espainiako inkesta) eta 15-64 urteko biztanleria (ADINAK). Iturriak: EDADES, ENSE y EESE.

	2017			2020		
ENSE/EESE	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak
Eguneroko erretzaileak	20,4	25,8	15,2	18,2	19,6	16,8
Sedentarismoa	22,8	17,7	27,7	23,3	19,2	27,7
Fruten eguneroko kontsumoa *	64,0	54,3	73,4	73,7	67,9	79,3
Barazkien, entsaladen eta barazkien eguneroko kontsumoa *	59,8	53,7	65,7	54,5	45,8	62,9
Gehiegizko pisua (18 urte edo gehiago)	35,6	43,6	27,5	33,5	42,9	23,7
Obesitatea (18 urte edo gehiago)	15,3	17,0	13,8	13,2	13,5	13,0
EDADES	2017			2019/2020		
Azken 12 hilabeteetan aurrez aurreko diruarekin egindako jokoa	60,7	64,2	57,1	61,8	60,6	63,0
Cannabisaren kontsumoa azken hilabeteetan	8,1	9,2	7,0	8,6	11,4	5,8
Alkoholaren kontsumo intentsiboa**	24,7	34,1	14,7	20,5	25,4	15,5
Alkoholaren arrisku txikiko mugatik gorako kontsumoa***	12,0	12,8	11,1	13,2	13,1	13,4

* EESE 2014ko datuak 15 urte edo gehiagoko adin tartean konparagarritasuna mantentzeko

** Asteaz gutxienez 6 unitate edo gehiago hartu dituzten pertsonen ehunekoa

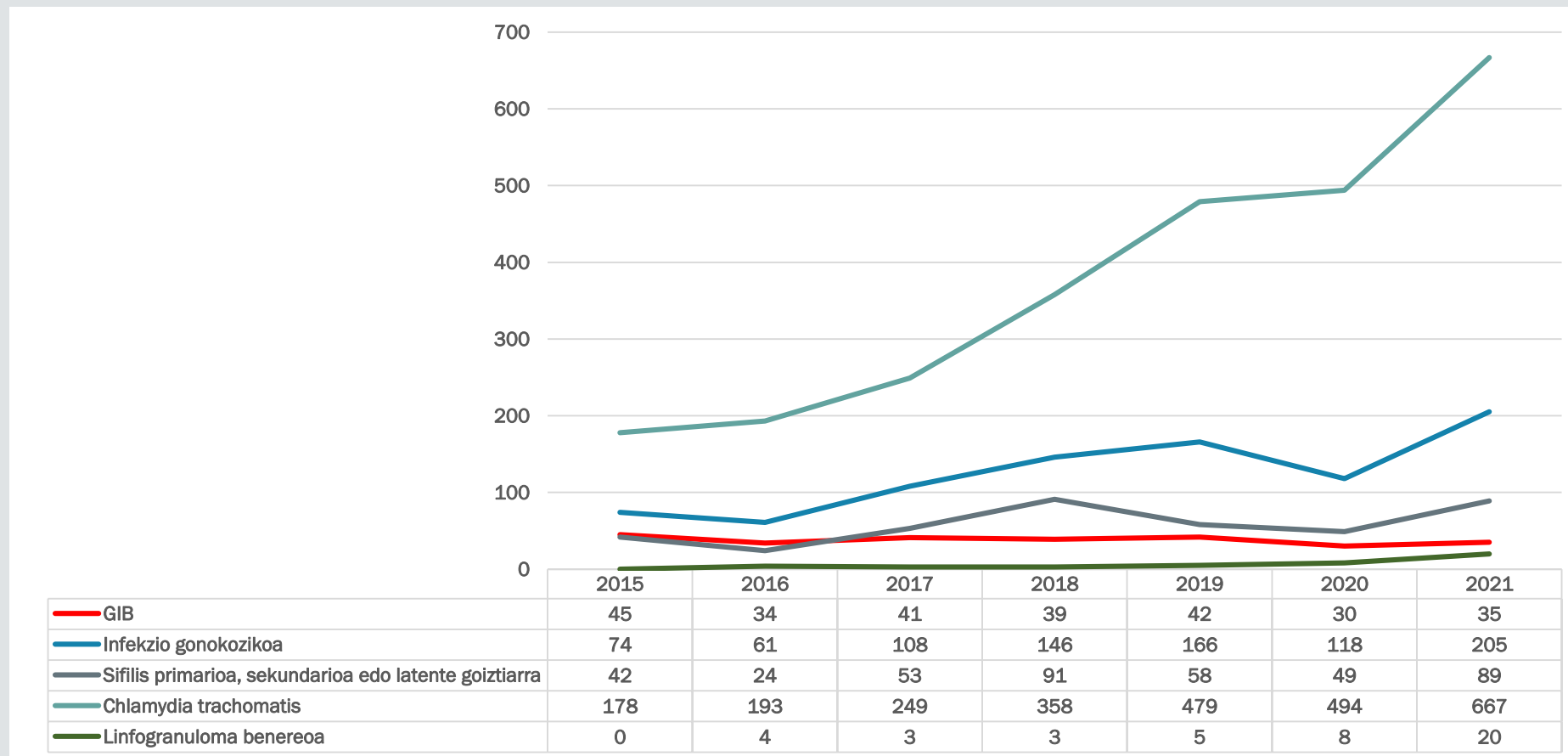
*** Eguneroko batez besteko alkohol-kontsumoa >20 g gizonezkoetan eta <10 g emakumezkoetan duten pertsonen ehunekoa

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

BIZIMODUAK

Sexu eta ugalketa osasuna

Sexu-transmisiozko infekzioen (STI) urteko kasu diagnostikatuak. Nafarroa 2015-2021 Iturria: Osasun Publikoaren Buletina, 118. zk., 2022ko maiatza.

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

BIZIMODUAK

Sexu eta ugalketa osasuna

Nafarroan bizi diren emakumeen HBE kopurua, adin-taldeen arabera (2015-2019). Berak eskatuta eta arrazoi medikoagatik.
Iturria: Osasun Departamentua, Haurdunaldiaren Borondatezko Etenduraren Jakinarazpenaren Estatuko Erregistrotik abiatuta.

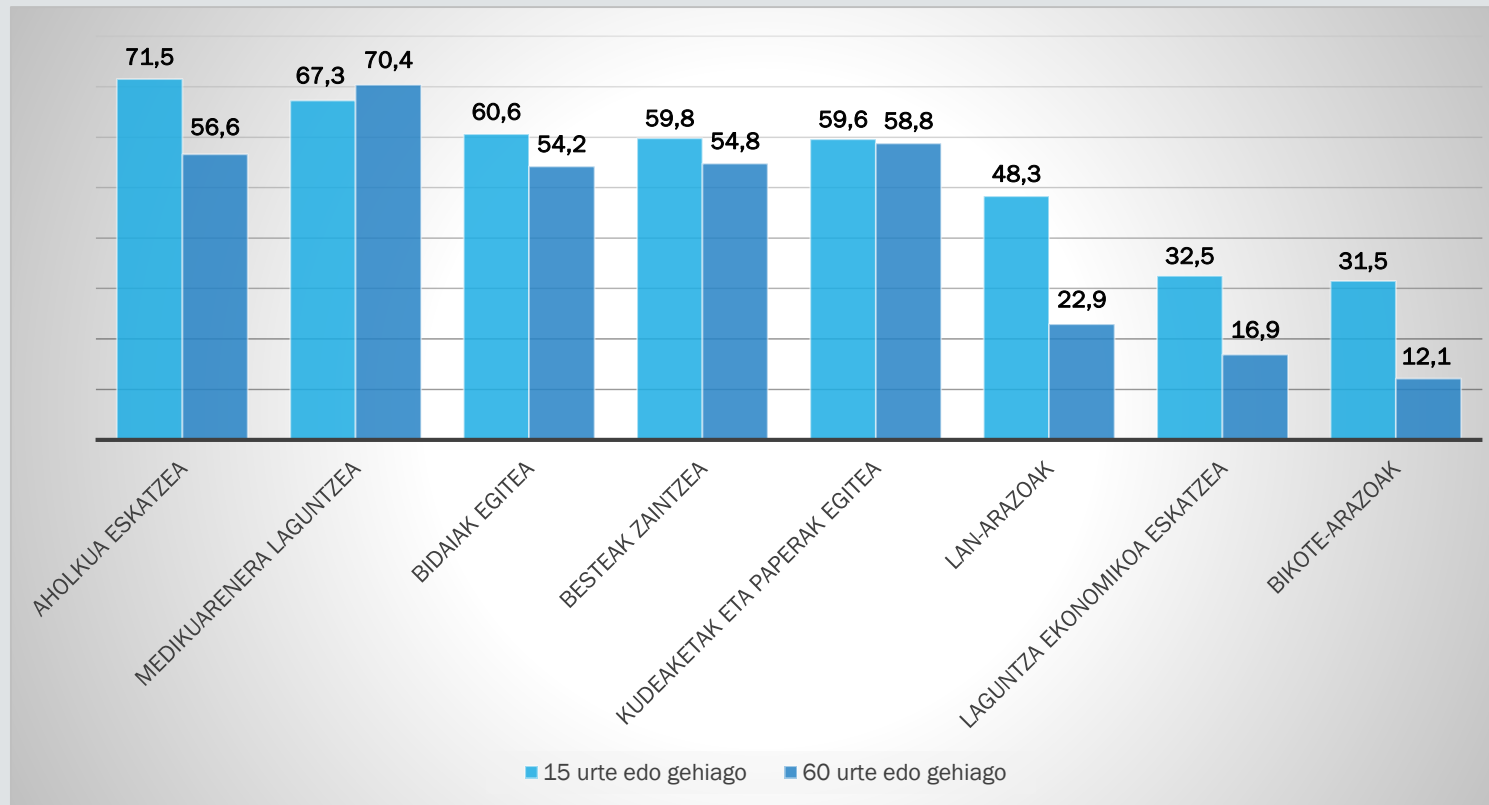
Adin taldea	2015	2016	2017	2018	2019	%Var. 15-19
16 urtetik beherakoak	29	22	35	18	26	-10,3%
17tik 20ra	130	123	133	121	117	-10,0%
21tik 25ra	162	198	190	227	223	37,7%
26tik 30ra	190	158	160	185	201	5,8%
31tik 35ra	217	193	175	181	160	-26,3%
36 urtetik gorakoak	194	230	205	196	240	23,7%
IVEs GUZTIRA	922	924	898	928	967	4,9%

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

LAGUNTZA SOZIAL ETA KOMUNITARIOKO SAREAK

15 urteko edo gehiagoko eta 60 urteko edo gehiagoko biztanleak, beren erantzunetan adierazi dutenak “zenbaitetan” edo “beti” jotzen dutela egoera desberdinetan ahaide, lagun edo ezagunengana (%).

Iturria: ESyCV2020, Nastat

Zahartze prozesua

Bakarrik bizi diren pertsonak

Zainketak eta nork bere burua
zaintzea

Pandemic preparedness and COVID-19: an exploratory analysis of infection and fatality rates, and contextual factors associated with preparedness in 177 countries, from Jan 1, 2020, to Sept 30, 2021

• [COVID-19 National Preparedness Collaborators](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(22)00172-6) Open Access Published: February 01, 2022 DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(22\)00172-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(22)00172-6)

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

BIZI-BALDINTZAK

Nafarroaren eta Espainiaren puntuazioa eta autonomia-erkidegoen rankingeko posizio erlatiboa, Bizi Kalitatearen Adierazle Dimentsioaniztunaren dimentsio desberdinetan. Iturria: IMCV 2020, INE.

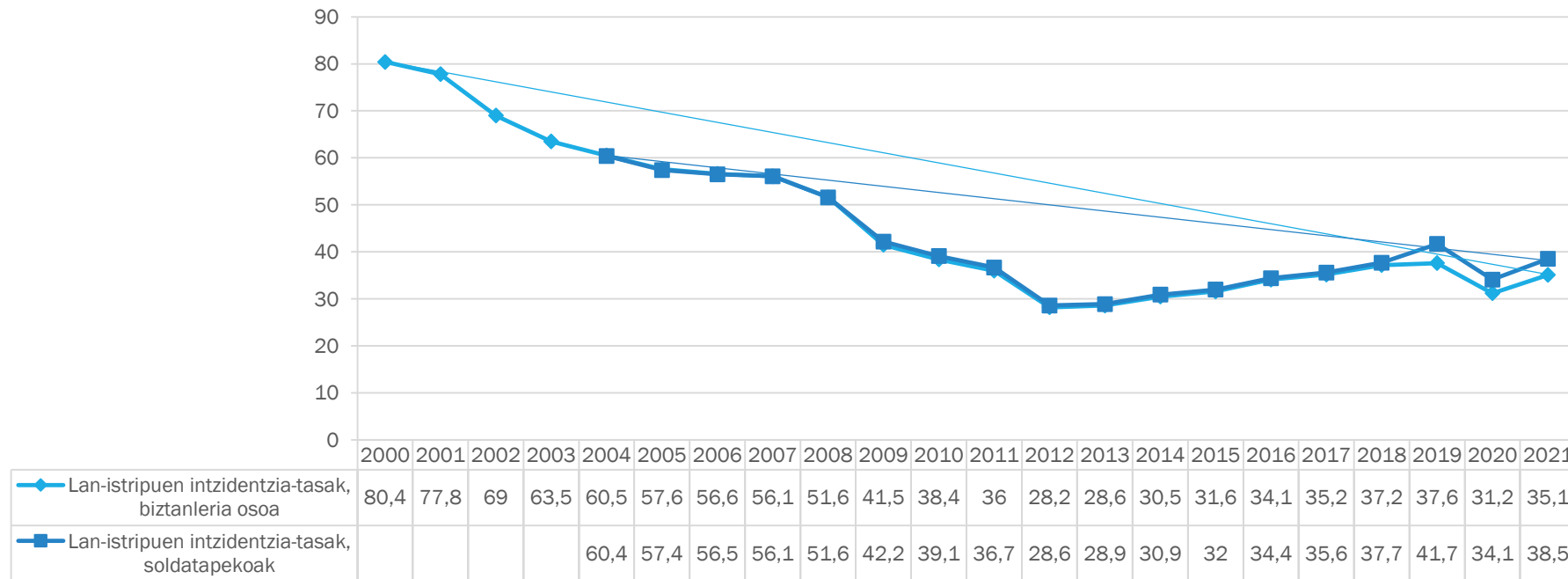
	Nafarroaren posizioa autonomia-erkidegoen rankingean	Nafarroako puntuazioa	Espainiako puntuazioa
1. BIZI-BALDINTZA MATERIALAK	Laugarrena	104,91	100,09
2. LANA	Hirugarrena	103,19	100,17
3. OSASUNA	Bigarrena	104,62	101,34
4. HEZKUNTZA	Bigarrena	113,38	106,27
5. AISIA ETA GIZARTE-HARREMANAK	Zazpigarrena	101,82	99,14
6. SEGURTASUN FISIKOA ETA PERTSONALA	Zazpigarrena	106,21	101,82
7. GOBERNANTZA ETA OINARRIZKO ESKUBIDEAK	Seigarrena	102,37	100,00
8. INGURUNEA ETA INGURUMENA	Lehenbizikoa	109,42	102,12
9. BIZITZAREN ESPERIENTZIA OROKORRA	Zazpigarrena	107,42	104,40
EMAITZA OROKORRAK	Lehen bizikoa	105,92	101,71

Langabezia
Txirotasuna
Etxebizitza
Hezkuntza

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

LAN-BALDINTZAK

Lanaldiko lan istripu bajiadunak Intzidentzia-tasak, biztanleria osoa eta soldatapekoak (mila langileko). Nafarroa 2000-2021 Iturria: NOPLOI. Laneko Osasuna Zaintzeko Atala.

Behin-behinekotasuna eta lan-istripuak

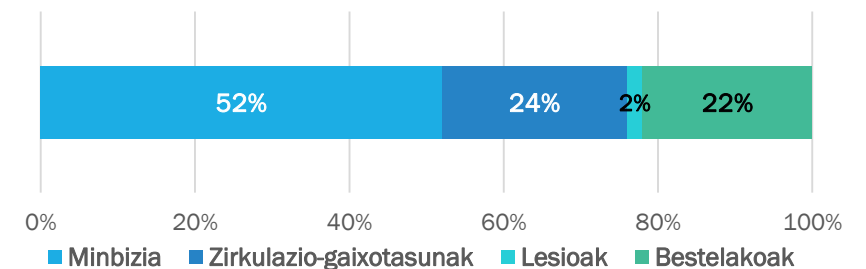
Aldi baterako ezintasun-prozesuen % 18,8 patologia osteomuskularrak eragin zituen.

Laneko estresa

Arrisku psikosozialak

Lanarekin lotutako heriotza-kausak (%). EB28

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

INGURUMEN-ETA ELIKADURA-OSASUNA

Ingurumenak gizakien osasunari eragiteko faktore nagusiak. OMS (2012)

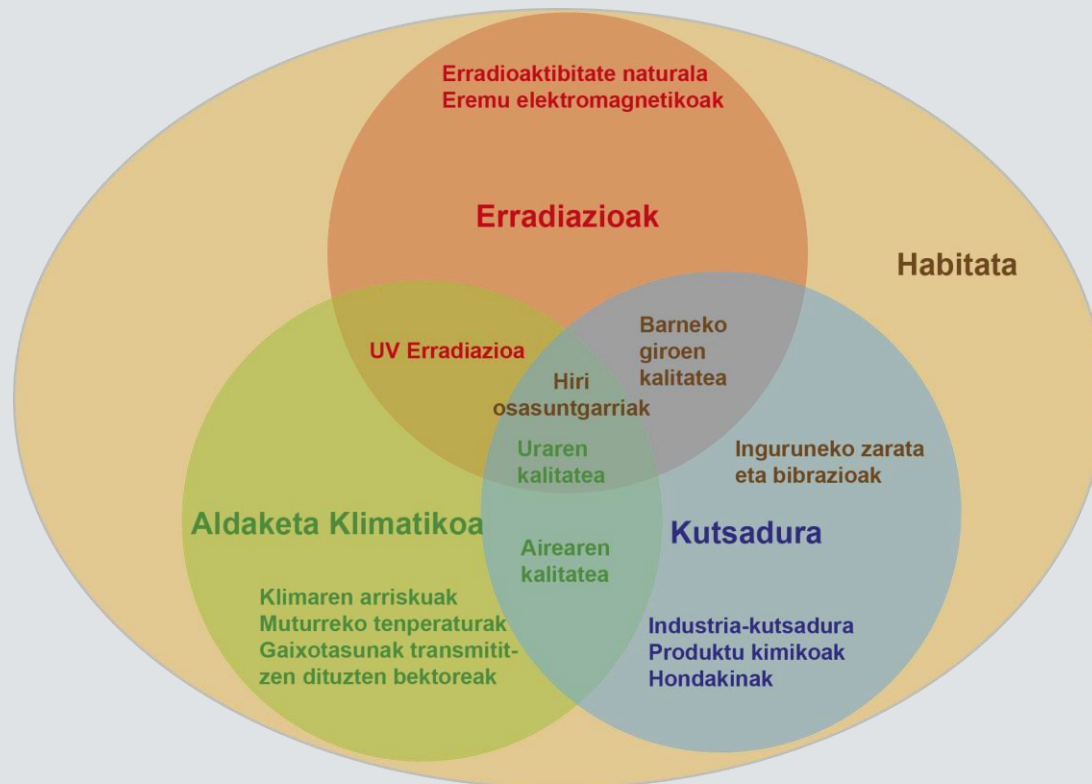
Heriotzen % 23 ingurumenarekin lotuta daude

- Elikakatearen kontrol ofizialerako plan nazionala
- Hondakinak ikertzeko plan nazionala
- Elikagaien segurtasunerako eta nutriziorako estrategia nazionala
- Kontsumo publikorako ur-horniduraren kontrola
- Osasun Publikoko Laborategia

OSASUN KOLEKTIBOAREN DETERMINATZAILEAK

INGURUMEN ETA ELIKADURA OSASUNA

Osasun eta Ingurumen Plan Estrategikoa, Osasun Ministerioak eta Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak eginga. 14 gai-arlo, lau bloketan multzokatuta.

Klima aldaketa

LifeNadapta Europako Proiektua

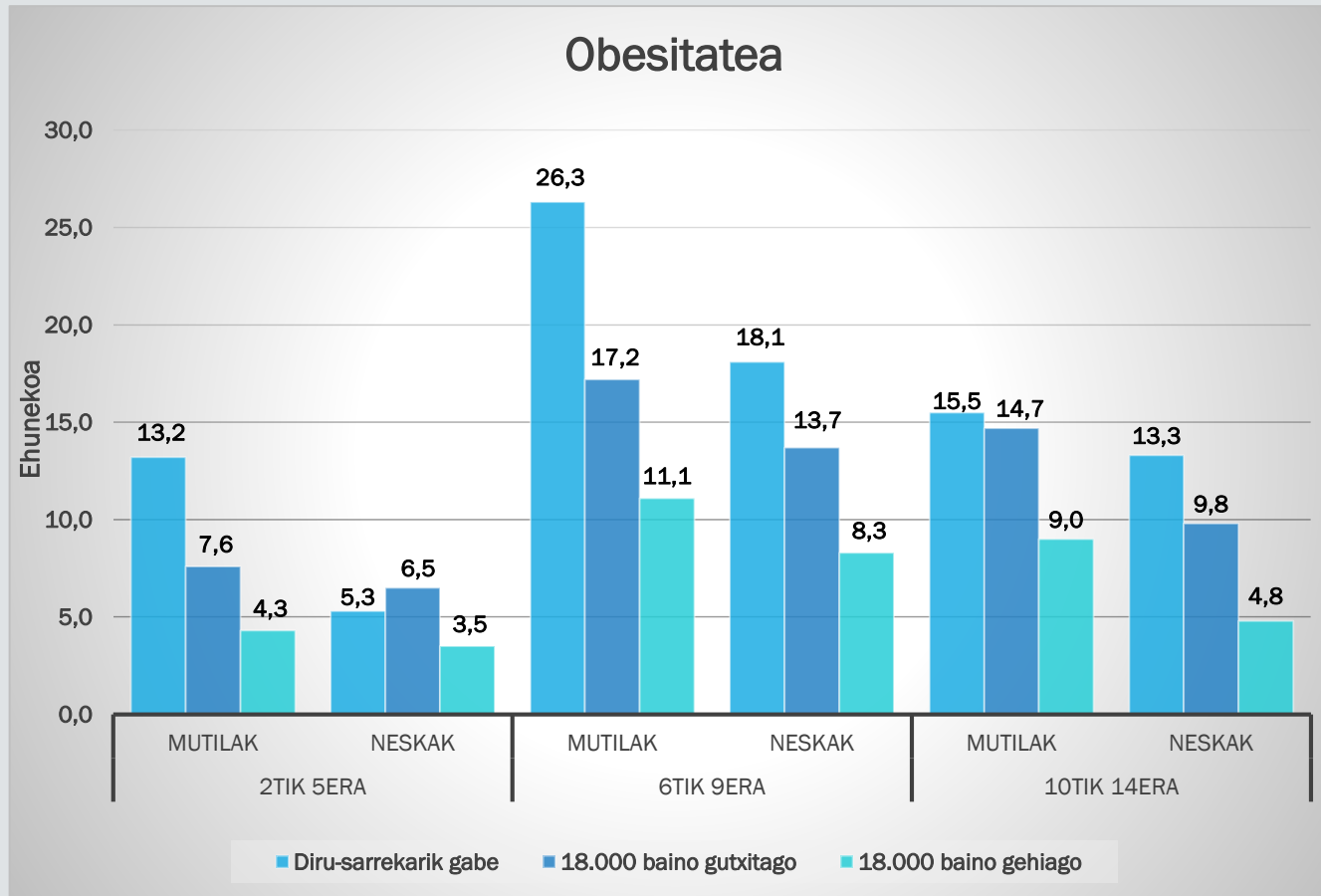
Bero plana
Urearen kalitatea
Airearen kalitatea
Bektore transmisoreak

Osasuneko eta Ingurumeneko Plan Estrategikoaren blokeen eta gai-arloen zerrenda.

Landa Garapeneko eta Ingurumeneko Departamentuarekin koordinatua

DESBERDINTASUNAK OSASUNAREN ARLOAN

Haurren obesitatearen prebalentzia adinaren, sexuaren eta errenta-mailaren arabera Nafarroan.

Desberdintasunak bizi-itxaropenean, heriotza-kausetan, diabetesean, haurren obesitatean, tabakismoan eta hautemandako osasunean, hainbat faktore kontuan hartuta, hala nola sexua, maila sozioekonomikoa eta bizitoki-eremua.

Deberdintasunak osasunaren arloan

Hautzaroan

Generoari dagozkionak

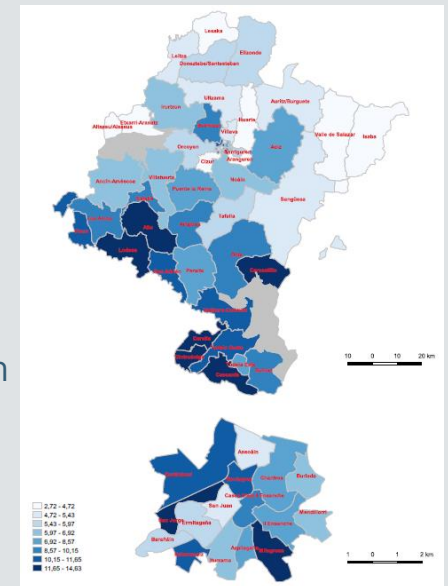
Adina

Lurraldekoak

Baldintza sozioekonomikoak

Jatorri geografikoa

Pobrezia larriaren arrisku-tasa (%)
Oinarrizko Osasun Eremuaren arabera. 2019

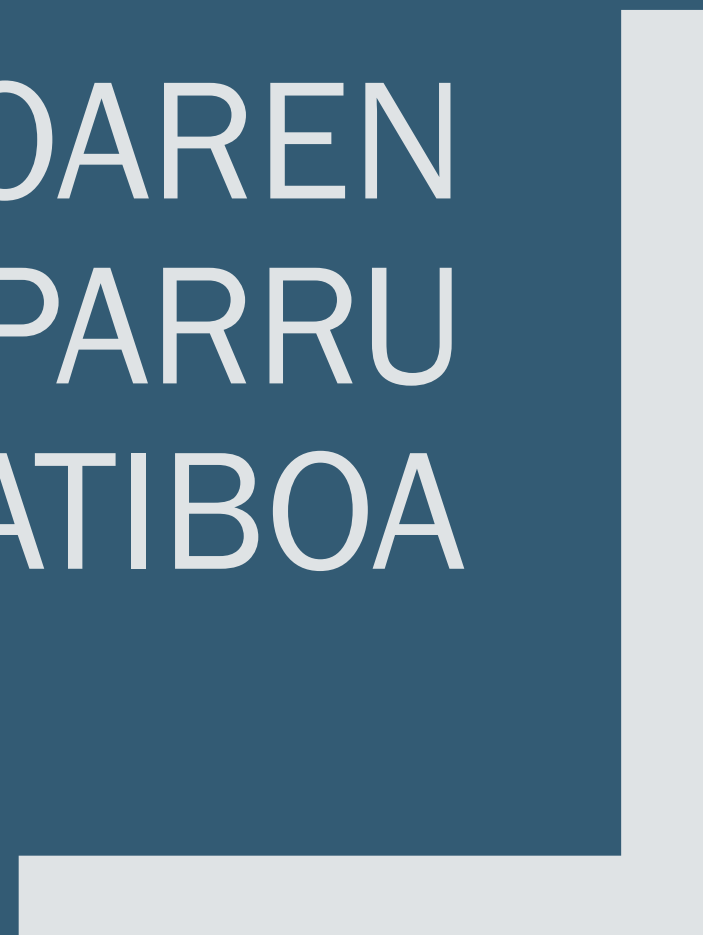

DESDERDINTASUNAK OSASUNAREN ARLEAN

Genero Berdintasunaren Indizea EB-28an eta Nafarroan. 2017. urtea. Dimentsioen puntuazioak eta biztanleria bakoitzaren kokapen erlatiboa. Iturriak: Nafarroa: Nastat. EB-28: Genero Berdintasunerako Europako Institutua (EIGE)

	GBI Globala		Enplegua		Dirua		Ezagutza		Denbora		Boterea		Osasuna	
Herrialdea/ Eskualdea	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.	Aurk.	Pos.
Nafarroa	70,0	8	71,2	18	78,3	16	65,8	9	68,8	10	60,6	5	88,4	12
Espainia	68,3	12	72,4	12	75,9	18	65,3	10	64,0	16	57,0	7	89,6	10
Suedia	82,6	1	82,6	1	87,5	3	72,8	2	90,1	1	79,5	1	94,1	1
Danimarka	76,8	2	79,2	2	86,6	5	73,6	1	83,1	3	61,5	4	89,6	9
Finlandia	73,0	3	74,7	6	86,4	6	61,3	14	77,4	4	65,3	3	89,7	8
Herbehereak	72,9	4	76,7	3	86,8	4	67,3	6	83,9	2	52,9	12	89,9	7
Frantzia	72,6	5	72,1	14	86,1	7	66,1	8	67,3	11	68,2	2	87,1	15
Erresuma Batua	71,5	6	76,6	4	81,2	13	71,8	3	69,9	8	53,0	11	93,1	2
Belgika	70,5	7	73,8	9	87,5	2	71,1	4	65,3	13	53,4	9	86,3	16

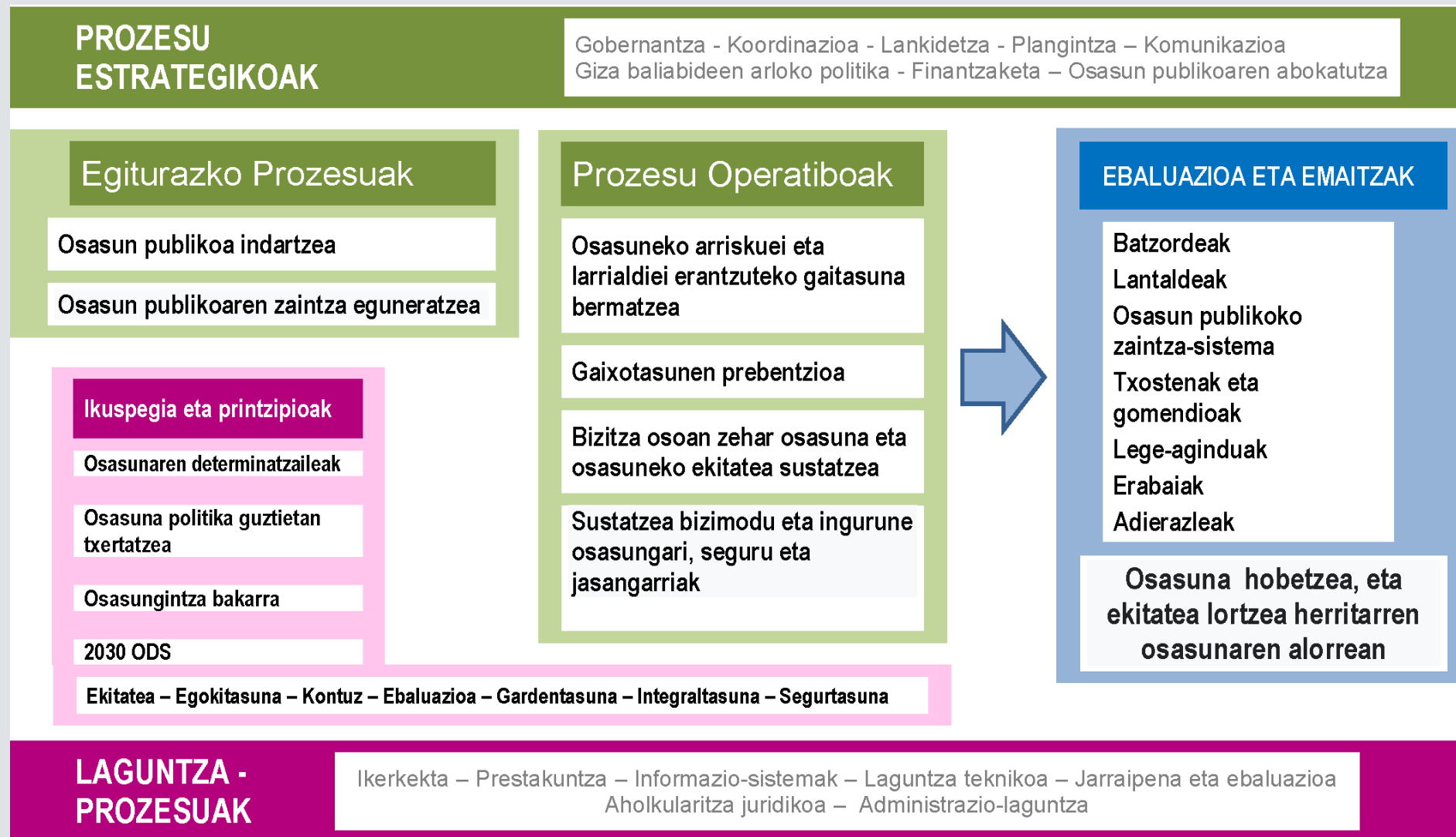
OSASUN PUBLIKOAREN PLANAREN ESPARRU OPERATIBOA

OSASUN PUBLIKOAREN ESTRATEGIA 2022

OSASUN MINISTERIOA

PROZESUEN MAPA

OSASUN PUBLIKOAREN ESTRATEGIA 2022

OSASUN MINISTERIOA

1. Osasun publikoa indartzea, herritaren Osasuna hobetzeko

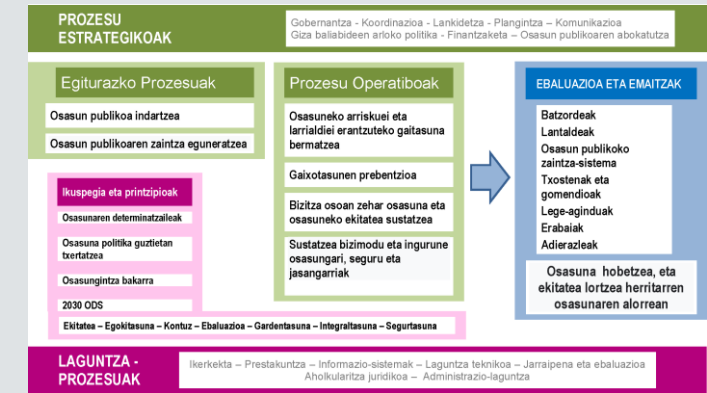
Xedeak

- Osasun Publikoko gobernanta-sistema indartzea
- Osasun publikoaren arloan gaitasunak eta eskumenak ziurtatzea
- Osasun publikoaren arloko ikerketa eta berrikuntza bultzatzea
- Osasun Publikoaren komunikazioa eta abokatutza sustatzea

2. Osasun publikoaren zaintza modernizatzea, osasun-arriskuei eta –larrialdiei erantzuteko gaitasuna bermatzeko

Xedeak

- Osasun publikoko zaintza-sistema indartzea eta osatzea
- Tokiko, eskualdeko, Espainiako eta nazioarteko osasun publikorako arriskutsuak diren mehatxuen aurrean erantzun azkarra, egokia eta koordinatua bermatzea

OSASUN PUBLIKOAREN ESTRATEGIA 2022

OSASUN MINISTERIOA

3. Osasuna eta ongizatea hobetzea bizi-estiloak eta osasuna sortzen duten ingurune seguru eta jasangarriak sustatuz

Xedeak

- Bizimodu osasungarri, seguru eta jasangarriak sustatzea
- Ingurune osasungarriak, salutogenikoak, seguruak, jasangarriak eta diskriminaziorik eta indarkeriarik gabeak sortzen laguntzea
- Biztanleriaren bizi-baldintzak, ongizatea eta osasuna hobetzea
- Aukera osasungarrienak herritarrentzat errazena izan daitezen ekintzak sustatzea

4. Osasuna eta osasun-ekitatea sustatzea bizitzan zehar

Xedeak

- Biztanleek bizitzako etapa guztietan osasuna izan dezaten laguntzea
- Herritarren osasunean eta ongizatean ekitatea sustatzea

“ELKARREKIN, OSASUNTSUAGO”

GAIXOTASUN EZ TRANSMITIGARRIETARAKO EBren EKIMENA

GAIXOTASUN

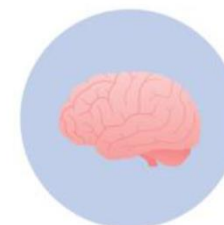
Gaixotasun
kardiobaskular

Arnas gaixotasun
kronikoak

Diabetesa

Osasun mentala eta
nahasmendu neurologikoak

OSASUNAREN DETERMINATZAILEAK

Dieta ez-osasungarria

Tabako kontsumoa

Alcoholaren abusua

Jarduera fisikorik eza

Airearen kutsadura

MINBIZIAREN AURKAKO EUROPAKO PLANA

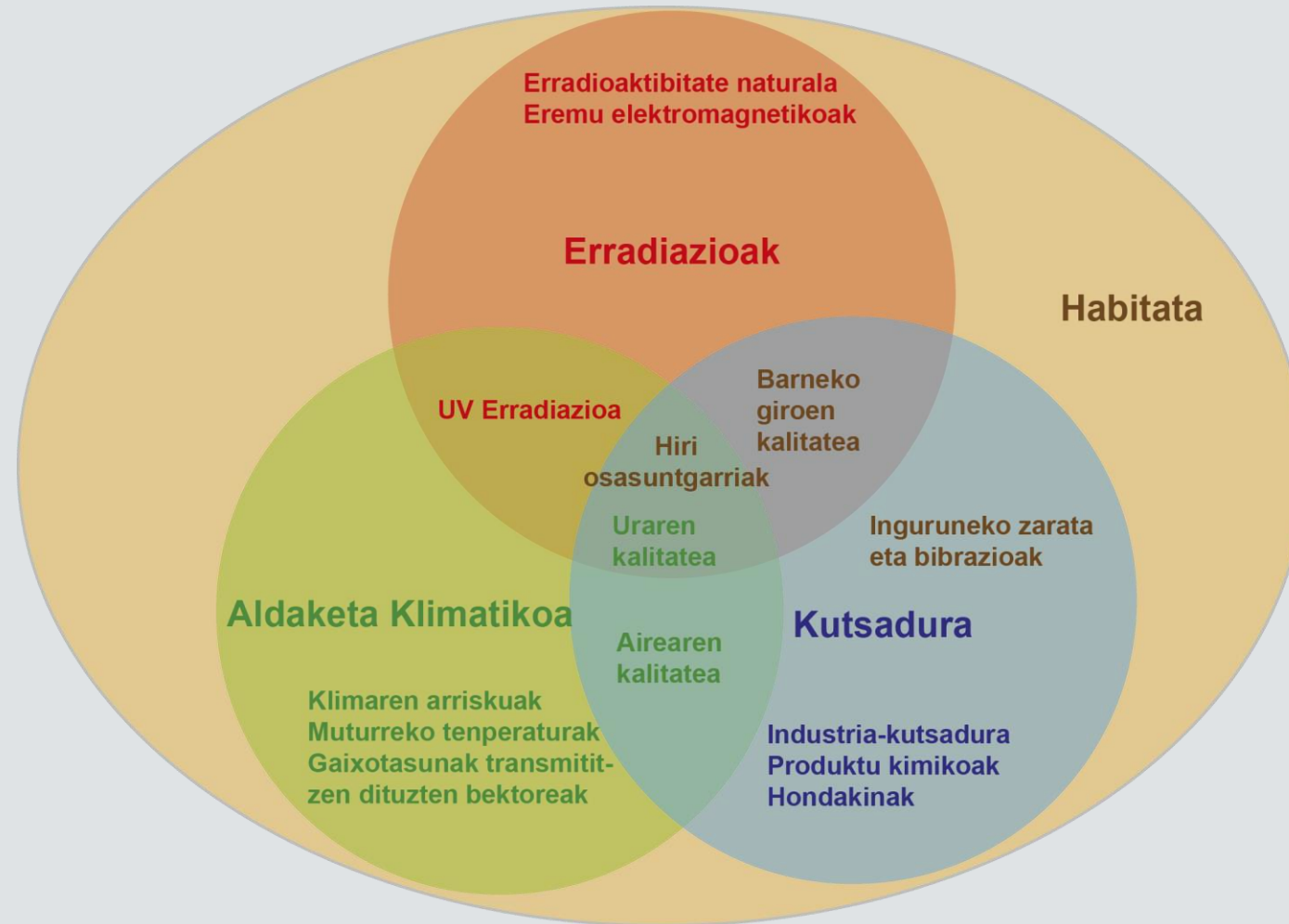
■ PREBENTZIOA

- Tabakorik gabeko belaunaldi bat (erretzaileen < % 5 2040rako)
- Alkoholaren kontsumo kaltegarria murriztea (% 10eko murrizketa erlatiboa 2025erako)
- Ingurumen-kutsadura murriztea eta substantzia kartzinogenoekiko eta erradiazioekiko esposizioa murriztea
- Osasunaren arloko ezagutzak eta alfabetatzea hobetzea, bizimodu osasungarriagoak sustatzeko
- % 90eko GPB txertaketa-estaldura lortzea nesengan eta pixkanaka-pixkanaka mutilengan

■ DETEKZIO GOIZTIARRA

- Bularreko, kolon eta ondesteko eta umetoki-lepoko minbiziaren baheketarako baldintzak betetzen dituzten EBko biztanleen % 90 bahetzeko proposamena.

OSASUN ETA INGURUMEN PLAN ESTRATEGIKOA

Osasuneko eta Ingurumeneko Plan Estrategikoaren blokeen eta gai-arloen zerrenda.

OSASUNEKO LEHENTASUNAK

Bizimoduak eta arrisku-baldintzak

Tabako kontsumoa, alkoholaren abusua, adikzioak substantziarekin eta gabe, elikadura desorekatua eta/edo ez-jasangarria, jarduera fisikorik eza, autonomia eta mendekotasuna galtzea, estresa eta ondoez emozionala, farmakoen abusua. Antibiotikoekiko erresistentzia

Gaixotasunak eta lesioak

Diabetesa, obesitatea, arnasbideetako gaixotasunak. BGBK, asma, odol-hodietako eritasunak. eritasun neurodegeneratiboak., minbizia, traumatismoak, nahasmendu muskulu-eskeletikoak, nahasmendu mental arrunta, antsietatea eta depresioa. Fobiak, Gaixotasun kutsakorrak Sexu-transmisiozko infekzioak, GIBa

Ingurumenarekin lotutako faktoreak

Agente fisikoen esposizioak. UV, amianto, zarata, tenperatura, beste batzuk, agente kimikoen esposizioak. Pestizidak, herbizidak, metal astunak, hormonak, kutsadura, airea, ura, lurzorua, agente biologikoen esposizioak

Faktore sozialak eta inguruneak

Ingurune fisikoa, etxebizitza, hirigintza, desoreka geografikoa. Despopulazioa. Enplegu- eta lan-baldintzak. Laneko arriskuak, lanaren antolamendua. Gizarte antolamendua. Talde kalteberak, gutxiengo etnikoak, migratzaileak. Biztanleria instituzionalizatua. Adinekoen zentroak, espetxeak

1. OSASUNEKO LEHENTASUNAK

■ Bizimoduak eta arrisku-baldintzak

- Tabako kontsumoa
- Alkoholaren abusua
- Adikzioak substantziarekin eta gabe
- Elikadura desorekatua eta/edo ez-jasangarria
- Jarduera fisikorik eza
- Autonomia eta mendekotasuna galtzea
- Estresa eta ondoez emozionala
- Farmakoen abusua. Antibiotikoekiko erresistentzia

2. OSASUNEKO LEHENTASUNAK

■ Gaixotasunak eta lesioak

- Diabetesa
- Obesitatea
- Arnasbideetako gaixotasunak. BGBK, asma
- Odol-hodietako eritasunak
- Eritasun neurodegeneratiboak
- Minbizia
- Traumatismoak
- Nahasmendu muskulu-eskeletikoak
- Nahasmendu mental arrunta, antsietatea eta depresioa. Fobiak
- Gaixotasun kutsakorrak Sexu-transmisiozko infekzioak, GIBa

3. OSASUNEKO LEHENTASUNAK

■ Ingurumenarekin lotutako faktoreak

- Agente fisikoen esposizioak. UV, amiantoa, zarata, tenperatura, beste batzuk
- Agente kimikoen esposizioak. Pestizidak, herbizidak, metal astunak, hormonak
- Kutsadura, airea, ura, lurzorua
- Agente biologikoen esposizioak

4. OSASUNEKO LEHENTASUNAK

■ Faktore sozialak eta inguruneak

- Ingurune fisikoa, etxebizitza, hirigintza
- Desoreka geografikoa. Despopulazioa
- Enplegu- eta lan-baldintzak. Laneko arriskuak, lanaren antolamendua
- Gizarte antolamendua. Talde kalteberak, gutxiengo etnikoak, migratzaileak
- Biztanleria instituzionalizatua. Adinekoen zentroak, espetxeak

I. LAN ARDATZAK

Osasunaren aldeko portaerak sustatzea eta gaixotasunak prebenitzea, bizitza osoan aukera-berdintasuna bermatuz: Osasun-arloko desberdintasunak murriztea, bizitzaren etapa guztietan pertsonen osasuna sustatzea sustatuz, eta kalteberatasun-egoeran dauden kolektiboak azpimarratuz.

1. Elikadura osasungarri eta jasangarria eta pisu orekatua sustatzea
2. Jarduera fisiko erregularra eta mugikortasun jasangarria sustatzea
3. Bizitzaren etapa guztietan osasuna sustatzea
 - a) Bizitzako lehen urteetan osasuna eta ongizatea sustatzea
 - b) Zahartze aktiboa eta osasungarria sustatzea
4. Ongizate emozionala sustatzea
5. Sexu-osasuna eta sexu-hezkuntza sustatzea
6. Praktika osasungarriak sustatzea eta adikzioen prebalentzia murriztea (tabakoa, alkohola, legezko eta legez kanpoko substantzia psikoaktiboak eta beste adikzio batzuk)
7. Pertsonen autozaintza eta autonomia sustatzea.
8. Lan-istripuei lotutako arriskuak prebenitzea
9. Gaixotasunak prebenitzea, detekzio goiztiarraren eta populazio-baheketen bidez.
10. Gaixotasun kutsakorrek prebenitzea. Txertoak.

II. LAN ARDATZAK

Tokiko osasun-ekintza komunitarioak garatzea, Osasun Publikoko, lehen mailako arretako eta komunitate-osasuneko taldeen, toki-erakundeen eta beste gizarte-erakunde batzuen artean lankidetzan:

Esku-hartze komunitarioa sustatzea osasun publikoko sistemen barruan, eragileen parte-hartzea sustatuz, maila desberdinetan lankidetzak-sareak indartuz (tokikoa, udalekoa, oinarrizko eremuak) eta komunitatearen autodeterminazioa ekintza komunitarioko prozesuen erdigunean jarritz.

1. Ekintza komunitarioa sustatzea, hainbat eragileren parte-hartzearen eta koordinazioaren bidez
2. Gizarte-sareei, tokiko erakundeei eta udal-erakundeei laguntzea.
3. Aktiboak osasunerako erabil daitezten sustatzea eta ikusaraztea
4. Sektore arteko tokiko lan-sareak

III. LAN ARDATZAK

Bizi- eta lan-baldintzak osasungarriak sustatzea eta arriskuak kontrolatzea:

Gizarteak osasun publikoaren arloan sortzen ari diren erronkei, ingurumen-arazoei eta osasunaren gizarte-baldintzatzaileei aurre egiteko duen gaitasuna hobetzea.

1. Laneko osasuna sustatzea, ingurune profesionaletan prebentzio-kultura garatzea eta lan-baldintzekin lotutako patologien maiztasuna eta larritasuna murriztea
2. Biztanleek kanpoko kutsadurarekiko eta osasunerako kaltegarriak diren substantziekiko duten esposizioa murriztea
3. Klima-aldaketarako egokitzapena sustatzea
4. Elikagaien segurtasuneko esku-hartzeak eta programak sustatzea
5. Bektoreek transmititutako gaixotasunen prebentzioa indartzea

IV. LAN ARDATZAK

Gobernantza-eredu bat sustatzea departamentuetako, departamentuen arteko eta sektoreen arteko politiketan:

Osasuna politika guztietan sustatzea, osasun publikoaren erantzukizuna erakundeen, sektoreen, komunitateen eta gizabanakoen artean parteka dadin, biztanleriaren osasunaren determinatzaileei eta osasun-lehentasun partikularrei heltzea bermatuz. Horren barruan sartzen dira tokiko agintariak eta gizarte-erakundeak.

1. Departamentuen arteko politikak, erakunde publikoak eta tokikoak
2. Sektore arteko taldeak

V. LAN ARDATZAK

Osasun Publikoko eta Laneko Osasun Institutuko zerbitzuen egiturak bermatzea eta indartzea:

1. Arau-esparrua Estatuko eta Autonomia Erkidegoko politikekin koordinatuta garatzea
2. Osasun publikoko zerbitzuetan bikaintasuna sustatzeko profesionalen politikak sustatzea
 - a) Etengabeko prestakuntza
 - b) Giza baliabideen plana
 - c) Azpiegitura-plana: lan-espazio osasungarriak
 - d) Profesionalen barne-partaidetza
3. Osasun Publikoko Zerbitzuen azpiegitura-plan bat garatzea, dauden zerbitzuak eta zerbitzu berriak bermatzeko. Instalazioak, ekipamenduak, espazio fisikoak.
4. Osasun publikoaren zaintza eguneratzea eta osasun-arriskuei eta -larrialdiei erantzuteko gaitasuna bermatzea.
 - a) Zaintza Epidemiologikoko Sistema garatzea
 - b) Iturri eta egitura guztietako informazioa behar bezala integratzea, osasun publikoko informazio-beharrei erantzuteko. Erregistroen integrazioa; txertaketak, minbizia, miokardio-infartu akutua, lanekoa, etab.
5. Informazio sanitarioko egiturak garatzea, herritarren osasun-premiak hobeki ezagutzeko eta aplikatzeko, politiken, programen eta zerbitzuen eraginkortasuna ebaluatuz.
 - a) Osasun publikoko programak eta politikak ebaluatzea
 - b) Osasun publikoaren eta osasun-sistemaren beharrei buruzko ikerketa eta berrikuntza.
6. Osasun publikoaren arloan informazioa eta komunikazioa sustatzea
 - a) Herritarrekiko
 - b) Gizarte-erakunde eta tokiko erakundeekiko.
 - c) Osasun Departamentuarekiko eta beste departamentu batzuekiko

NAFARROAKO OSASUN PUBLIKOAREN
ETA LANAREN INSTITUTUAREN 2022-25
OSASUN PUBLIKOAREN PLANEKO
PROGRAMAK ETA PROIEKTUAK

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasun Komunitarioaren Behatokia

- **1. PROGRAMA: NAFARROAKO OSASUN KOMUNITARIOAREN BEHATOKIA**
 - Esku-hartze komunitariora bideratutako eremuko profilak eguneratzea.
 - Preskripzio ez-farmakologikora bideratutako osasun-aktiboen mapa.
 - Osasun-determinatzaileen zaintza
 - Osasun-inkesten *emaitzak aztertzea. Bizimoduei buruzko berariazko azterlanak*
- **2. PROGRAMA: HERIOTZA-TASAREN ETA GAIXOTASUN EZ-TRANSMITIGARRIEN INFORMAZIO-SISTEMAK (SIMENT)**
 - Osasun publikoa zaintzeko Ministerioaren estrategia berria abian jartzea.
Informazio-sistemen jarraipena eta hobekuntza

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasuna Sustatzea eta Politika guztietan Txertatzea

1. BIZIMODU OSASUNGARRIEN PROGRAMA

- Ongizate emozionalaren programa
- Ariketa, elikadura eta pisuaren programa
- Sexu-osasunaren programa. GIB/HIESa eta beste STI batzuk prebenitzeko eta kontrolatzeko plana. Sexu eta ugalketa osasunari buruzko FA.
- Adikzioak prebenitzea, substantziarekin edo gabe

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasuna Sustatzea eta Politika guztietan Txertatzea

2. BIZITZAREN ETAPA GUZTIETAN OSASUNA SUSTATZEKO ETA BABESTEKO PROGRAMA

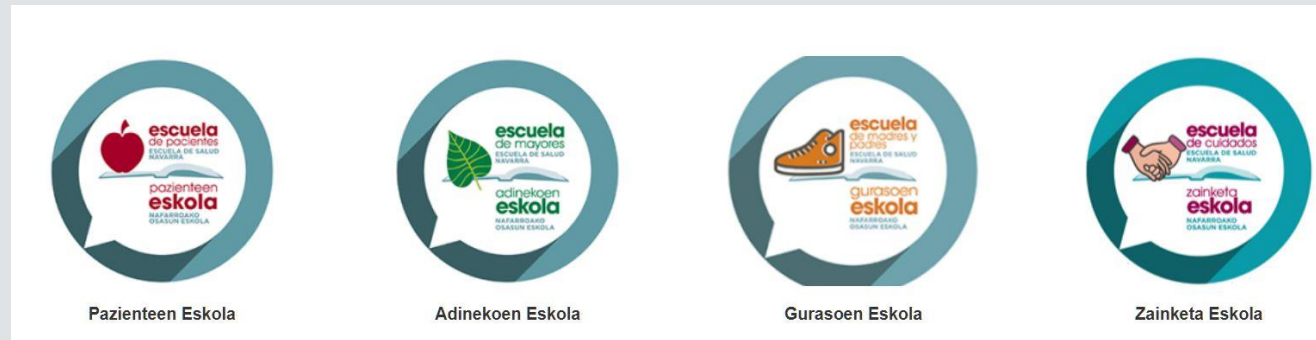
- Haurtzaroa programa. Eskola.
- Nerabezaroa eta Gazteria programa.
- Helduaroko programa
- Adineko pertsonentzako programa. Zahartzaro aktibo eta osasungarrirako estrategia

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasuna Sustatzea eta Politika guztietan Txertatzea

3. OSASUN ESKOLA

- Pazienteen eskola
- Gurasoen eskola
- Adinekoen eskola
- Zainketa eskola
- Gazte eskola

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasuna Sustatzea eta Politika guztietan Txertatzea

4. EKINTZA KOMUNITARIOA ETA TOKIKOA

- Tokiko ekintza komunitarioko proiektuetarako laguntza teknikoa eta ekonomikoa (Dirulaguntzak), Osasun Komunitarioko Behatokiarekin lankidetzan.
- Lehen Mailako Arretarekin koordinatzea Ekintza Komunitarioko Planean

OSASUN KOMUNITARIOAREN SUSTAPENA

Osasuna Sustatzea eta Politika guztietan Txertatzea

5. OSASUNeko EKITATEA PROGRAMA

Zeharkakoa programa guztietan

Programa/Proiektu espezifikoak:

- Ijito-komunitatean osasuna sustatzea
- Osasuna sustatzea eta arriskuak eta kalteak murriztea espetxean
- Gazte kalteberak. Adikzioen prebentzioa eskolan
- Migratzaileak

EPIDEMIOLOGIA ETA OSASUN PREBENTZIOA

Detekzio Goiztiarra

- Bularreko Minbizia. Ekipoetan inbertitzea eta mamografiak irakurtzea
- Kolon-ondesteetako minbizia
- Umetoki-lepoko minbizia 2023
- Jaioberrien hipoakusia
- Sortzetiko metabolopatiak. Foru Legearen aplikazioa
- Ikerketa eta detekzio goiztiarraren arloko aholkularitza. EB: egungo baheketetarako, baheketa berrietarako (birika, prostata eta urdaileko minbizia) adin-tartea handitzeko azterketa.

EPIDEMIOLOGIA ETA OSASUN PREBENTZIOA

Gaixotasun Transmitigarriak eta Txertaketak

- Gaixotasun transmitigarrien zaintza, kontrola eta esku-hartzea
 - IRA eta IRAG zaintza-sistema egokitzea
- Bizitza osoko txertaketa.
 - Txerto berriak sartzea, ebidentziaren arabera. COVID txertoa.
 - Aurrerapena pertsona bakoitzaren txertaketa-historian.
 - Autonomia-erkidegoen arteko elkarreragingarritasuna. SIVAIN
- Osasun-laguntzarekin lotutako infekzioen zaintza eta kontrola

LANEKO OSASUNA

> IMPRESIÓN > INICIO > INDICE

PASA PÁGINA >

Plan de Salud Pública de Navarra Nafarroako Osasun Publikoaren Plana **2022-2025**

Sociedad justa. Vidas saludables.
Bidezko gizartea. Bizitza osasungarriak.

Gobierno
de Navarra

Nafarroako
Gobernua

LANEKO OSASUNA

■ ENPRESAN PREBENTZIOA INTEGRATZEKO PROGRAMA

- Zerbitzuko gainerako programen zeharkakoa da.
- Egoitza soziosanitarioak

LANEKO OSASUNA

■ ISTRIPU-TASA MURRIZTEKO PROGRAMA

- Eraikuntzako, *industriako eta zerbitzuetako, basogintzako eta nekazaritza eta abeltzaintzako programak*

■ KALTE MUSKULOESKELETIKOA MURRIZTEKO PROGRAMA

■ LAN-JATORRIKO MINBIZIA PREBENITZEKO PROGRAMA

- Eguzki-erradiazioa, *kristal-silizea, egur-hautsa, radoi-gasa, amianto*

■ ARRISKU PSIKOSOZIALEI ETA HAIEN ESPOSIZIOTIK ERATORRITAKO KALTEEI ARRETA EMATEKO PROGRAMA

ELIKAGAIEN SEGURTASUNA ETA INGURUMEN OSASUNA

Elikagaien Segurtasuna

ELIKADURA SEGURU, OSASUNGARRI ETA JASANGARRIA ZAINTEKO, KONTROLATZEKO ETA SUSTATZEKO PROGRAMA

- Elikadura Katearen Kontrol Ofizialeko Plan Nazionallean (PNCOCA) sartutako programak garatzea
- Elikagaien Segurtasunerako eta Nutriziorako Estrategia Nazionalaren (ENSAN) zain
- Europan aurreikusitako malgutasun-neurriak ezartzea. Etxaldetik mahaira
- Ikuskapen-jarduera hobetzea: beste estamentu batzuekiko lankidetzaz, ikuskapen-jarduera gainbegiratzeko sistema finkatzea, zehapen-espedienteen izapidetzea arintzea eta enpresek hartutako neurri zuzentzaileak egiaztatzea

ELIKAGAIEN SEGURTASUNA ETA INGURUMEN OSASUNA

Ingurumen Osasuna

- Giza kontsumorako, igerilekuetako eta bainugune kontinentaletako ura zaintzeko planak (3/2023 ED)
- Legionelosisia kontrolatzeko eta prebenitzeko programa. 487/2022 ED
- Bektoreak zaintzeko programa (eltxo tigrea eta beste batzuk)
- Nafarroan amiantoaren ezabatzearen planean, tabakoaren planean, produktu kimikoen Europako proiektuetan parte hartzea
- Azpiegituren Lurralde Planari buruzko txostenak eta ikuskapenak (erradiazio ez-ionizatzaileak)
- Osasun eta Ingurumeneko Plan Estrategikoaren ekintza-planeko programak

ELIKAGAIEN SEGURTASUNA ETA INGURUMEN OSASUNA

Osasun Publikoko Laborategia

- ELIKADURA- ETA INGURUMEN-ARRISKUEI BURUZKO LAGUNTZA ANALITIKOKO PROGRAMA
 - Laborategiko zerbitzu-zorroari zehaztapen berriak gehitzea
 - Egiaztatutako zehaztapenen kopurua handitzea
 - Beste autonomia *erkidego batzuekiko koordinazioarekin jarraitzea eta sustatzea*
- NOPLOI-IRUÑEKO UDALA LABORATEGIEN INTEGRAZIOAREN AMAIERA. Integrazioaren Jarraipen Batzordea
- AZPIEGITURA BERRIA LANDABENEN

ELIKAGAIEN SEGURTASUNA ETA INGURUMEN OSASUNA

Segurtasun Fisikoaren Unitatea

1. Segurtasun Nuklearreko Kontseiluaren gomendioan ezarritako jarduerekin jarraitzea: instalazio erradioaktiboen ikuskapena, material erradioaktiboaren eta hondakinen garraioa, babes erradiologikoko zerbitzuak, erradiodiagnostikoko X izpien instalazioak
2. Nafarroako Foru Komunitateko Arrisku Erradiologikorako Larrialdi Plan Berezia hartzea
3. Segurtasun Nuklearreko Kontseiluarekin koordinatzea

KLIMA EKINTZA

Life-Nadapta Europako Proiektua

- Gehiegizko tenperaturek osasunean dituzten ondorioak prebenitzeko Nafarroako plana 2022
- Temperatura baxuetan jarduteko Plan Nazionala
- Hondakin-uretan SARS CoV 2 dagoen zaintzea
- Polenaren konposizioa eta polinizazio-aldien aldaketa zaintzea klima-aldaketari dagokionez
- Ingurumen-kutsaduraren zaintza

PLAN DE PREVENCIÓN DE LOS
EFECTOS EN SALUD DEL EXCESO DE
TEMPERATURAS EN NAVARRA 2022

Instituto de Salud Pública y Laboral de Navarra Proyecto LIFE-IP NAdapta-CC

Instituto de Salud Pública y Laboral de Navarra Navarra Osasun Publikaren eta Lan Osasunaren Institutua LIFE NADAPTA

**Plan Nacional de
actuaciones preventivas
por bajas temperaturas**

2022 - 2023

 **LIFE
NADAPTA**

Acción financiada
con la contribución
de fondos LIFE de
la Unión Europea

KUDEAKETA EKONOMIKOA ETA PROFESIONALENA

Kudeaketa Ekonomikoa

- Kontabilitate-prozesuak eta administrazio-prozeduren kudeaketa modernizatzea.
- Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak inbertsioen, ekipamenduaren, horniduren eta garapen informatikoaren arloan dituen beharrak ebaluatzea, kontratatu aurreko programazio bat egiteko

KUDEAKETA EKONOMIKOA ETA PROFESIONALENA

Zuzendaritza Profesionala

- LEPa: egonkortzea. Lanpostuen % 22,3
- Erretiro-plana. Profesional berriak. Ezagutzaren kudeaketa
- NOPLOI profesionalen beharretara egokitzea, Osasun Publikoaren Estrategiaren esparruan. Profil berriak sartzea.

KUDEAKETAKO ZUZENDARITZA

- Osasun publikoaren plana eta erakundeen arteko koordinazioa bultzatzeko PROGRAMA
- Etengabeko prestakuntzako PROGRAMA
- Osasun publikoko ikerketa PROGRAMA
- Garapen profesionaleko PROGRAMA Informazioa, komunikazioa eta parte-hartzea. Ezagutzaren kudeaketa.
- Informazio-sistemak eta komunikazio-teknologiak sustatzeko PROGRAMA

- Osasun eta Ingurumen Plan Estrategikoa. 2022-2026. Osasun Ministerioa. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioa.
- Osasun Publikoaren 2022ko Estrategia. Osasun Ministerioa 2022.
- Osasun Sistema Nazionalaren Osasun Publikoa Zaintzeko Estrategia. Espainiako zaintzaren erronkei erantzunez: etorkizuna modelatuz. Osasun Ministerioa 2022.
- Elikadura Katearen Kontrol Ofizialeko Plan Nazionala 2021-2025, 2. bertsioa – 2022. Espainiako Gobernua.
- Lan-ingurune osasungarriak: OMEren oinarriak eta eredua: testuingurua, praktikak eta literatura lagungarria. Osasunaren Mundu Erakundea; 2010.
- Healthier Together EU Non-Communicable Diseases Initiative. Europako Batzordea
- Osasunaren ekitatea eta gizarte-baldintzatzaileak zaintzeko lantaldearen dokumentu teknikoa. 2021. Koordinazioa: Sustapen, Prebentzio eta Kalitateko Zuzendariorde Nagusia. Osasun Publikoko Zuzendaritza Nagusia, Osasun Ministerioa.
- Gomendioak Autonomia Erkidegoko Lehen Mailako Arretako OSASUN KOMUNITARIOKO ESTRATEGIAK DISEINATZEKO. 2022-2023 Lehen Mailako Arretako Ekintza Plana. Komunitate-osasuneko lantaldea. Osasun Ministerioa
- AN INHERIT POLICY ROADMAP. Effective interventions towards healthier, more equitable and environmentally sustainable European societies.
- Fair Society, Healthy Lives. The Marmot Review. February 2010.
- Drogak eta Adikzioak Prebenitzeko III. Plana. 2018-2023. NOPLOI.
- Ijitoen Komunitatearen Osasuna Sustatzeko Programa NOPLOI.
- GIBaren eta STIen infekzioa prebenitzeko eta kontrolatzeko plana. 2021-2030. Osasun Ministerioa.
- 288E/2022 FORU AGINDUA, uztailaren 28koa, Osasuneko kontseilariak emana, Nafarroako Foru Komunitateko GIB/hiesa eta sexu transmisiozko beste infekzio batzuk (STI) prebenitzeko eta kontrolatzeko plana ezartzen duena.
- LifeNadapta Europako Proiektua

NOPLOIREN PROGRAMEN ETA UNITATEEN INTERAKZIOAK

Interakzioak eta erantzukizun-mailak 2022-2025eko Osasun Publikoren Planaren garapenean

Arduraduna eta koordinazio altua	3
Koordinazio garrantzitsua	2
Koordinazio orokorra	1

Programak eta proiektuak	Laneko Osasuna				Epidemio. eta Osasun Prebentzioa		Elikagaien Segurtasuna eta Ingurumen Osasuna				Osasun Komunitarioaren Sustapena		Kudeaketa Ekonomikoa eta Profesionalena		Kudeaketako Zuzendaritza
	Prestakuntza, Informazio eta Ikerketa Unitatea	Lan arloko Balorazio Kliniko-aren eta Ikuskatzailetza Mikikoaren Atala	Laneko Osasuna Zaintzeko Atala	Laneko Arriskuei Aurrea Hartzeko Atala	Gaixotasun Transmisiogaien eta Txertaketaren Atala	Detekzio Goiztiarren Atala	Segurtasun Fisikoaren Unitatea	Elikagaien Segurtasun Atala	Ingurumen Osasunaren Atala	Osasun Publikoko Laborategiaren Atala	Gizarte Osasunaren Behatokiaren Atala	Osasuna Sustatzeko eta Politika guztietan Txertatzeko Atala	Kudeaketa Ekonomikoaren Atala	Profesionalen Atala	
Nafarroako Osasun Komunitarioaren Behatokia (NOKB)			1		2	2			1		3	2			3
SSII Hilkortasuna eta Gaixotasun Transmisiozkoak (SIHGT)				1	2	2			1		3	2			3
Bizimoduak			1		2			2	2		2	3	1		2
Bizitzako aroak			2	2								3	1		3
Osasun-eskola												3	1		1
Ekintza komunitarioa eta tokikoa	2										2	3	1		3
Ekitatea osasunean						1					2	3	1		2
Detekzio goiztiarren eta ikerketaren arloko aholkularitza						3							1		3
Detekzio goiztiarreko programak (5 programa)						3					1	1	2		1
Txertaketa-egutegia adin guztietan			2		3	1					1	1	2		2
Gaixotasun kutsakorren zaintza, kontrola eta esku-hartzea			1		3			2	2		2	1			3
Osasun-laguntzarekin lotutako infekzioak zaintzea eta kontrolatzea					3				1						3
Enpresetako arriskuen prebentzioaren kudeaketan integratzea eta hobetzea	3	3	3	3		1						2			3
Lan-istripuak murrizteko programa (4 azpiprograma)	1			3											2
Lan-jatorriko minbizia prebenitzeko programa	1	2	3	3					2		2	1			2
Muskulu- eta eskeleto-nahasmenduek eragindako ezbehar-tasa murriztea	1	1	3	3								1			2
Arrisku psikosozialen arreta	1	2	3	3								1			2
Elikagai-establezimenduen kontrol ofiziala					2			3	1	2		2			1
Osasunaren babesa, ingurumen-arriskuei dagokienez	1			2	2		1	1	3	2	1	1	1	1	2
Elikadura- eta ingurumen-arriskueterako laguntza analitikoa								2	2	3			2		2
Erradiazio ionizatzaileen instalazioen kontrola							3		1						1
LifeNAdapta Europako Proiektua			2	2	2				2	1	2	2	2	1	3
Kudeaketa ekonomikoa: prozesuak eta ezagutzak eguneratzea	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	3	1	1
Profesionalen kudeaketa	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3
Osasun publikoko plana eta erakundeen arteko koordinazioa bultzatzea	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	2	1	1	3
Prestakuntza	3	1	1	3	1	1	1	1	1	1	2	3	2	2	3
Osasun publikoaren arloko ikerketa	3	1	2	1	3	1	1	1	1	1	3	1	1	1	3
Garapen profesionala	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
Informazio-sistemak eta komunikazio-teknologiak bultzatzea	3	2	3	2	3	3	1	2	2	3	3	1	2	2	3

NOPL0Itik kanpoko koordinazio-guneak eta lantaldeak (1/2)

		Laneko Osasuna				Epidemio. eta Osasun Prebentzioa		Elikagaien Segurtasuna eta Ingurumen Osasuna				Osasun Komunitarioaren Sustapena		Kudeaketa Ekonomikoa eta Profesionalera	Kudeaketako Zuzendaritza
		Prestakuntza, Informazio eta Ikerketa Unitatea	Lan arloko Balorazio Kliniko-aren eta Ikuskatzailetza Mikikoaren Atala	Laneko Osasuna Zaintzeko Atala	Laneko Ariskuei Aurrea Hartzeko Atala	Gaixotasun Transmisiagarrien eta Txertaketaren Atala	Detekzio Goiztiararen Atala	Segurtasun Fisikoaren Unitatea	Elikagaien Segurtasun Atala	Ingurumen Osasunaren Atala	Osasun Publikoko Laborategiaren Atala	Gizarte Osasunaren Behatokiaren Atala	Osasuna Sustatzeko eta Politika guztietan Txertatzeko Atala		
Koordinazio orokorra	Osasunaren Departamentuarterko Kontseilua									X		X			X
	Nafarroako Lan Osasunaren Kontseilua		X												X
	LifeNAdapta Europako Proiektua			X						X		X		X	
	Lan eta Gizarte Segurantzako Ikuskaritzako Lurralde Batzordea				X										X
Estatuko Administrazioa	Osasun Ministerioa		X			X			X			X		X	X
	CNE-ISCIII					X				X				X	
	Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren Institutu Nazionala			X											
	Gizarte Segurantzako Institutu Nazionala.		X											X	
	Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskatzailetza			X											
	AESAN								X				X		
	Ebroko eta Kantauriko Konfederazio Hidrografikoa									X					
	Segurtasun Nuklearreko Kontseilua (CSN)							X							
Lurralde arteko Kontseiluko Osasun Publikoko Batzordea	Gobernuaren Nafarroako Ordezkaritza									X			X		
	Osasun Publikoko Alerten Ponentzia					X									X
	Programaren Ponentzia eta Txertaketaren Erregistroa.					X									X
	Laneko Osasunari buruzko Ponentzia.			X											X
	Osasuna Sustatzeko Ponentzia.												X		X
	Ingurumen Osasuneko Ponentzia.									X					X
	Populazioa Bahetzeari buruzko Ponentzia.						X								X
Osasun Departamentua	Zaintza Epidemiologikoko Ponentzia					X									X
	SNS-O Lehen Mailako Arreta		X	X		X	X		X	X		X	X		
	SNS-O Ospitaleak. SUOAZ		X	X			X	X		X			X		
	SNS-O Osasun Mentala		X	X									X		
	SNS-O Farmaziako Zuzendariorde					X			X				X		
	SNS-O Informazio Sistemen Zuzendariorde		X			X		X				X		X	X
	SNS-O Laneko Ariskuen Prebentziorako Zerbitzua				X	X									
	Idazkaritza Tekniko Nagusia	X							X	X				X	X
	Plangintzarako, Ebaluaziorako eta Ezagutza Kudeatzeko Zerb. Prestakuntza Atala	X													
	Herritartasun Zerbitzua												X		
	IDISNa/NavarraBiomed	X				X	X						X	X	X

PLANAREN JARRAIPENA EGITEKO FUNTSEZKO ADIERAZLEAK

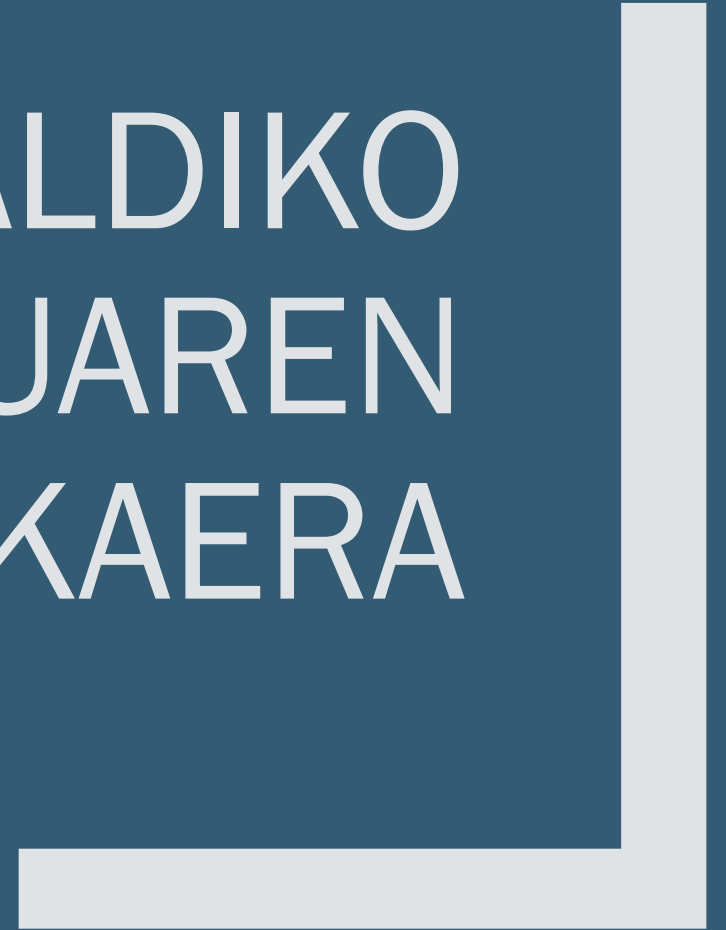
Domeinua	
01 Orokorrak (Ministerioaren Osasun Publikoaren Estrategia)	
GEN001	Zaintza epidemiologikoa
GEN002	Bizitza osasungarriko urteak jaiotzean
GEN003	Osasun-egoeraren pertzepzioa/Norberak hautemandako osasuna
GEN004	Eguneroko bizitzako jarduerak mugatzea
GEN005	Mugitzeko zailtasunak dituztela adierazten duten 15 urteko eta gehiagoko pertsonak
GEN006	Larritasun moderatu edo larriko depresio-sintomak dituzten 15 urteko eta gehiagoko pertsonak
GEN007	Hilkortasun orokorra eta kausaren arabera (ohikoenak)
GEN008	Gaixotasun kardiobaskularrei, minbiziari, diabetesari edo arnas gaixotasun kronikoei egotzitako heriotza-tasa
GEN009	Bere buruaz beste egiteagatiko heriotza-tasa
02 Plan eta programetako espezifikak	
Osasun Komunitarioaren Sustapena	
PSC001	Oinarrizko eremuko profilen eta osasun-aktiboen aldizkako eguneratzearen eta hedapenaren betetze-mailaren %
PSC002	Heriotza-tasaren eta gaixotasun ez-transmitigarrien erregistroen mantentze-lanen betetze-mailaren %. (2.2, 2.3, 2.4 eta 2.5 adierazleak barne hartzen ditu).
PSC003	Bizimoduei lehentasuna emandako programak betetzearen %
PSC004	Haur, nerabe, gazte, heldu eta edadetuen arloan ekintzen egikaritzearen %.
PSC005	Osasun-eskolek prestatutako ekintzeetan erabiltzaileen kopurua.
PSC006	Laguntza teknikoa eta/edo ekonomikoa jaso duten eta Lehen Mailako Arretarekin lankidetzan garatu diren ekintza komunitarioko ekimen edo proiektuen kopurua. Horien populazio-estaldura
PSC007	Ekitatearen programaren lehenetsitako proiektuen betetzearen %
PSC008	Bizi-estiloetan lehenetsitako proiektuetan ekitatearen aplikazioa zeharka betetzen den baloratzea.
Zaintza epidemiologikoa	
VEP001	Txerto hexabalentearen lehen txertaketaren eta dosi indargarrien estaldura urtebetetik beherako populazioan
VEP002	Txertoaren estaldura, hirukoitz birikoaren aurkako txertoaren bi dosirekin
VEP003	Immunoprebenigarriak diren Nahitaez Aitortu Beharreko Gaixotasunen (NABG) intzidentzia metatu globala
VEP004	Arnas infekzio larrien intzidentzia metatu orokorra ospitaleetan
VEP005	Bektoreen bidez transmititutako Nahitaez Aitortu Beharreko Gaixotasunen (ABG) intzidentzia metatua
VEP006	Adierazi Beharreko Gaixotasunen (ABG) zerrendan dauden sexu-transmisiozko bakterio-infekzioen intzidentzia metatua
VEP007	Leku kirurgikoko infekzioaren intzidentzia metatua (AA), prozeduraren arabera
DPC001	Minbiziaren Detekzio Goiztiarreko programen parte-hartze tasa (programa bakoitzerako)
DPC002	Detekzio-tasa minbizia goiz detektatzeko programetan
CRN001	Jaioberrien detekzio goiztiarreko programetako partaidetza-tasa
CRN002	Minbizia goiz detektatzeko programen detekzio-tasa

Laneko Osasuna	
SSL001	Prebentzioa Integratzeko programari atxikitako enpresak
SSL002	Prebentzioa integratzeko programari atxikitako enpresen jarraipena
SSL003	Programari atxikitako enpresetan izandako lan-istripuen intzidentziaren bilakaera eta EJSN maila bereko atxiki gabekoen bilakaerarekiko alderaketa
SSL004	Prebentzio-kulturari buruzko galdetegiari buruzko informazioa bidaltzen duten enpresen kopurua
SSL005	Istripu-tasaren bilakaera, jarduera ekonomikoko sektoreen arabera
SSL006	EJSNren arabera substantzia kantzerigenoekiko esposiziopean egoteko arriskua duten enpresen %
SSL007	Arrisku ergonomikoaren kudeaketan modu integralean esku hartu den enpresen kopurua
SSL008	Enpresa horietako gehiegizko esfortzuen ondoriozko lan-istripuen intzidentzia-tasaren bilakaera
SSL009	Arrisku psikosozialaren kudeaketan modu integralean esku hartu den enpresen kopurua
SSL010	LAPeko prebentzioko arduradunen prestakuntza
Elikagaien Segurtasuna	
SAL001	Programatutako ikuskapenekiko egindako ikuskapenen ehunekoa
SAL002	Ez-betetzeak aurkitu diren ikuskapenen ehunekoa
SAL003	Bildutako laginetan aurkitutako ez-betetzeen ehunekoa
Ingurumen Osasuna	
SAM001	Kontrolatutako ur-hornikuntzen ehunekoa
SAM002	Herri ez-mankomunatueta kontsumitzeko egokiak ez diren ur-laginen ehunekoa
SAM003	Herri mankomunatueta kontsumitzeko egokiak ez diren ur-laginen ehunekoa
SAM004	Kalitate bikaineko, kalitate oneko, kalitate nahikoko eta bainurako kalitate eskaseko bainu-eremuen ehunekoa
SAM005	Legionelosia kontrolatzeko egindako jardueren kopurua: instalazioen ikuskapenak eta kasuen ikerketa
Osasun Publikoko Laborategia	
LSP001	Baliozkotutako parametro berrien kopurua
LSP002	Egiatzatutako parametro berrien kopurua
LSP003	Aztertutako analitoen eta laginen kopurua
Segurtasun Fisikoa	
SFI001	Instalazio erradioaktiboetan programatutako gainean egindako ikuskapenen ehunekoa
SFI002	Erradiodiagnostiko medikoko X izpien instalazioetako programatutako ikuskapenen ehunekoa
SFI003	Material erradioaktiboaren garraiorako programatutako gainean egindako ikuskapenen ehunekoa
SFI004	Babes erradiologikoko zerbitzuei programatutako gainean egindako ikuskapenen ehunekoa
LifeNadapta Europako Proiektua	
LIN001	Alerta-kopurua, tenperatura altuen mailaren arabera
LIN002	Bero naturalarekiko gehiegizko esposizioak eragindako heriotzen kopurua
LIN003	Tenperatura altuen eraginpean egotearekin lotutako lan-istripuen kopurua
LIN004	Airearen kalitateari buruzko OME Jarraibideen balioak gainditu diren egunen kopurua
LIN005	Kutsatzaila atmosferikoen ingurumen-esposizioari egotz dakizkiokeen heriotzen kopurua
LIN006	Aztertzen ari diren arrisku berriei buruz aztertutako lagin-kopurua
LIN007	Giza gaixotasunen bektore inbaditzaileak zaintzeko guneen kopurua
LIN008	Aedes Albopictus detektatu den udalerri kopurua
LIN009	Polenaren urteko batez besteko kontzentrazio atmosferikoa

03 NOPLOIren zeharkakoak

GER001	NOPLOIren urteko plan operatiboa egitea
GER002	ESP 2022tik eratorritako Estatuko legeriaren ondorioz onartutako arau-garapenak.
GER003	NOPLOIko profesionalentzako urteko prestakuntza-planaren betetze-maila (planifikatutako prestakuntza-jardueretik egindako prestakuntza-jardueren ehunekoa)
GER004	Prestakuntzako harrera-gaitasunaren mapa, urtero egina eta eguneratua.
GER005	Egindako urteko ikerketa-plana
GER006	Desberdintasun-ardatzetako baten ikuspegia kontuan hartzen duten ikerketa-proiektuen kopurua: generoa, kultura, jatorrizko herrialdea edo nazionalitatea, maila sozioekonomikoa eta/edo eremu geografikoa/lurralde-eremua
GER007	Urtean metatutako argitalpen-inpaktuaren faktorea
GER008	NOPLOIko plantillaren aldaketa, lanpostuen arabera, aurreko urtearekin alderatuta
GER009	Sartzen diren profesional berrientzako harrera-plan espezifikoaren atalen ehunekoa
GER010	Informazio-sistemen lantaldea sortu da
GER011	Informazio-sistemak garatzeko egindako urteko plana
GER012	NOPLOIri eragiten dioten Informazio Sistemak garatzeko esleitutako Europako eta Estatuko funtsen gauzatze-maila

2015-2023 ALDIKO AURREKONTUAREN BILAKAERA

HASIERAKO AURREKONTUAREN BILAKAERA

Kapituluen arabera. 2015-2023. Milioika €tan

Kapitulu/urte bakoitzeko	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	% var 2023/22
I. kapitulua Langile-gastua	11.832.217	12.436.007	13.435.882	13.997.702	14.620.061	15.867.146	16.508.254	16.978.878	17.434.728	2,68
II. kapitulua Gastu arruntak	4.707.287	5.146.716	6.121.002	6.318.495	6.391.661	7.225.047	7.753.540	10.321.070	9.757.163	-5,46
IV. kapitulua Transferentzia arruntak	1.124.509	1.346.749	1.313.040	1.528.505	1.834.795	1.866.795	1.524.281	1.667.189	2.093.601	25,58
VI. kapitulua Inbertsioak	68.028	240.010	420.958	466.020	740.010	598.020	692.884	1.111.664	1.740.914	56,60
VII. kapitulua Kapital transferentziak				250.000	270.000	200.000	200.000	170.000	120.000	-29,41
AURREKONTUA, GUZTIRA	17.732.041	19.169.482	21.290.882	22.560.722	23.856.527	25.757.008	26.678.959	30.248.801	31.146.406	2,97
Aldakuntzaren %, aurreko urtearen aldean		8,11	11,07	5,96	5,74	7,97	3,58	13,38	2,97	
Aldakuntzaren %tan, 2015arekiko		8,11	20,07	27,23	34,54	45,26	50,46	70,59	75,65	

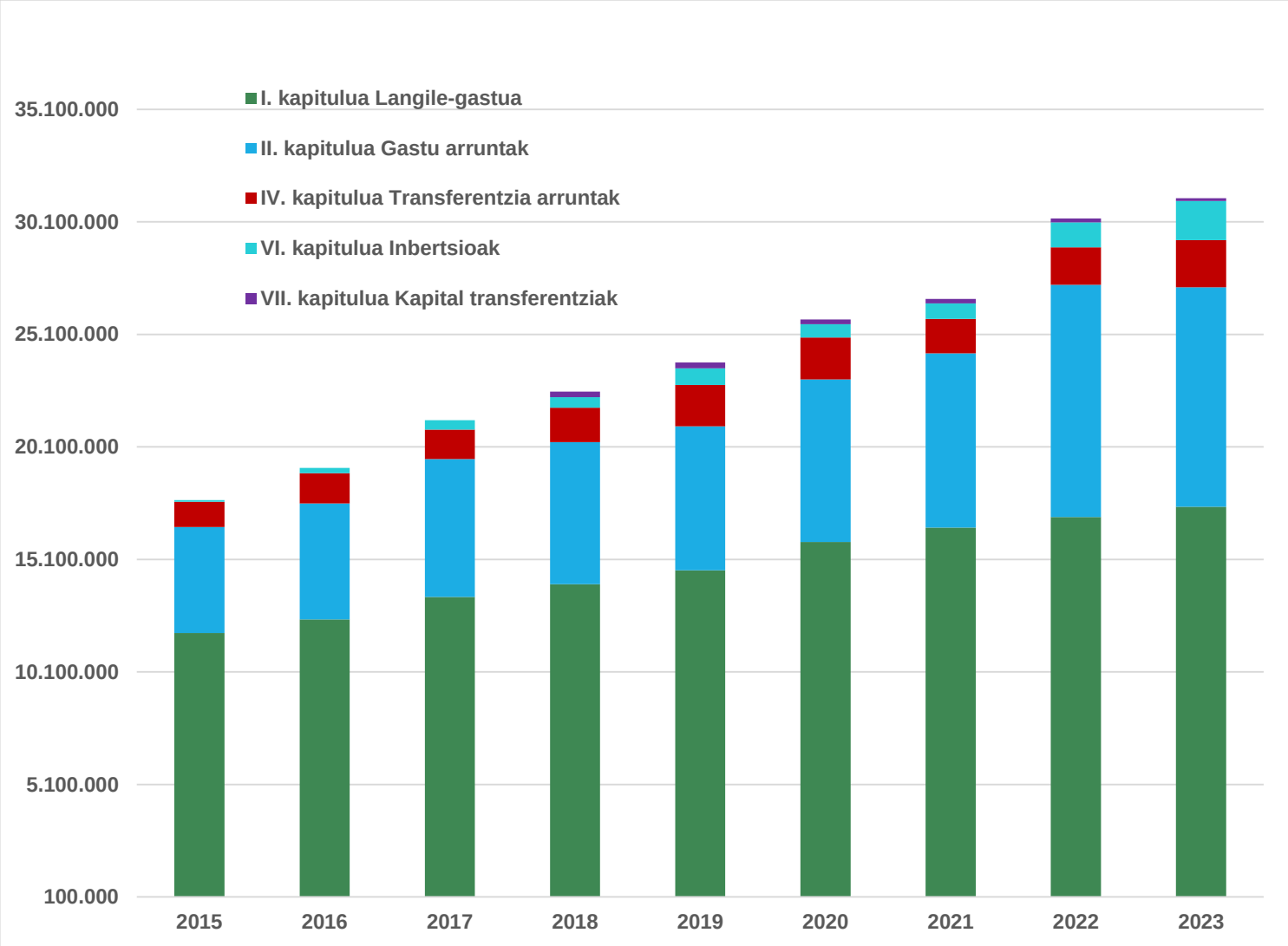
OHARRA: 2019ko aurrekontuan, garbiketa-kontratuaren, aseguru-primen eta errekontza-lubrifikatzaileen partidak Ondare Zerbitzura igaro dira.

OHARRA: 2021eko aurrekontuan, 352.154 euro murrizten da IV. kapitulua, eta Gizarte Gaietara pasatzen da, adikzioen arloko OGZko langileen gastuetarako.

OHARRA: 2023ko aurrekontuan, IV. kapitulua 129.906 euro handitu da GIB-HIESaren dirulaguntzak kudeatzeko

HASIERAKO GASTUAREN BANAKETA

Kapitulu ekonomikoen arabera. 2015-2023

Osasun Departamentuaren eta
NOPLOIren hasierako aurrekontuaren

Urtean	Osasun Dep.	NOPLOI	%
2015	933.438.851	17.732.041	1,9%
2016	988.433.174	19.169.482	1,9%
2017	1.047.712.567	21.290.882	2,0%
2018	1.059.247.820	22.560.722	2,1%
2019	1.087.195.706	23.856.527	2,2%
2020	1.163.218.559	25.757.008	2,2%
2021	1.253.632.156	26.678.959	2,1%
2022	1.258.093.003	30.248.801	2,4%
2023	1.332.763.190	31.146.406	2,3%

ESKERRIK ASKO

